สลค.สาร

ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๒ เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ISSN 1513-3591

บทพระราชนิพนธ์
ในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ถวายพระพรในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา
วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๕

วันเฉลิม สมเด็จแม่ ได้แต่คิด
ขอน้อมจิต รำลึกถึง คนึงหา
พระคุณแม่ มากล้น เหลือคณนา
ลูกเกิดมา โชคดี มีแม่งาม

ไปเมืองไหน ถูกถาม ถึงนามแม่ ว่าสวยแท้ ราชินี แห่งสยาม
ควีนสิริกิติ์ จำขึ้นใจ ในพระนาม ชมว่างาม เพริดพริ้ง ยอดหญิงไทย

แม่รักชาย ห่วงชาย ชายก็รู้
ชายจะสู้ สุดชีวา อย่าสงสัย
จะทำตัว ให้สม แม่วางใจ
จะรักไทย กู้ศักดิ์ศรี จักรีวงศ์

จะรักหญิง ที่เขา เข้าใจแม่ จะแน่วแน่ พุทธศาสน์ ถือพระสงฆ์
การสวดมนต์ ไหว้พระ จะดำรง จะมั่นคง รักชาวไทย ไม่เสื่อมคลาย

ขอถวาย สมเด็จแม่ เพียงแค่นี้
จงโชคดี มีสุข ทุกข์จากหาย
อย่าคิดมาก ทำพระทัย ให้สบาย
เรื่องลูกชาย แม่อย่าเศร้า เขารักดี

ชายขอกราบ ลงที่ตัก พร้อมรักแท้ ชายรักแม่ สุดหัวใจ ชายไม่หนี
ชายจะเป็น กำลังใจ ป้องไพรี มอบชีวี และเลือดเนื้อ เพื่อแม่เอย

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

บทบรรณาธิการ

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ สลค. สาร ฉบับนี้ จึงได้เชิญภาพพระราชกรณียกิจสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเสด็จสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ ไปทอดพระเนตรโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ดอยคำ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๖ พระราชกรณียกิจสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดโครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา ณ บ้านแก่งยาง ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ พระฉายาลักษณ์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฉายกับสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และพระราชนิพนธ์ถวายพระพรในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๕ ซึ่งได้รับพระราชทานพระราชานุญาตแล้วลงพิมพ์ใน สลค. สาร พร้อมกันนี้ได้นำเสนอบทความพิเศษ เรื่อง "สืบสาน รักษา ต่อยอด" ซึ่งเป็นพระราชปณิธานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย

ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ ในเล่มเป็นไปในลักษณะที่หลากหลายเช่นเดิม อาทิ บทความวิชาการ เรื่อง ความตกลงเพื่อส่งเสริมการคุ้มครองการลงทุนสำคัญอย่างไร เรื่อง การเตรียมการเพื่อรองรับผู้สูงอายุของ รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มติคณะรัฐมนตรีที่สำคัญ เช่น การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินี พระบรมวงศานุวงศ์ และพระราชวงศ์ สำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือน

หากท่านผู้อ่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมประการใด ขอได้โปรดส่งความคิดเห็นของท่านมาที่กองบรรณาธิการ เพื่อจะได้นำไปพัฒนา สลค. สาร ต่อไป

กองบรรณาธิการ สลค.สาร

สารบัญ

๔ บทความพิเศษ เรื่อง "สืบสาน รักษา ต่อยอด"

๘ ประมวลภาพกิจกรรมพิธีทำบุญตักบาตร พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน และการลงนามถวายพระพรสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

๑๑ ประมวลภาพกิจกรรมจิตอาสา "เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ"

๑๒ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินี พระบรมวงศานุวงศ์ และพระราชวงศ์ สำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือน

๑๔ ประมวลภาพกิจกรรมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาสำนักนายกรัฐมนตรี ครบรอบปีที่ ๘๖ และการมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้แก่ข้าราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๖ นวัตกรรมกับการพัฒนาระบบราชการ

๑๙ บทความวิชาการ เรื่อง ความสำคัญของความตกลงเพื่อส่งเสริมการคุ้มครองการลงทุน

๒๗ บทความพิเศษ เรื่อง เกร็ดการร่างกฎหมาย

๒๙ การเสนอเรื่องแต่งตั้งกรรมการ ผู้บริหาร และข้าราชการการเมือง

๓๑ มติคณะรัฐมนตรีที่สำคัญ

๓๔ เรื่องสำคัญที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๓๗ บทความวิชาการ เรื่อง การเตรียมการเพื่อรองรับผู้สูงอายุของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

๔๕ แนะนำเว็บไซต์ สลค.

๔๗ ไปไหนไปกัน : อุทยานธรณีสตูล

๔๘ แสงส่องปัญญา

สืบสาน รักษา ต่อยอด

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เมื่อครั้งทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระบรมชนกนาถ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ สมเด็จพระบรมราชชนนี ไปยังท้องถิ่นทุรกันดารเพื่อทรงเยี่ยมเยียนราษฎร ทำให้ทรงทราบถึงทุกข์สุขของราษฎร สภาพภูมิสังคม ปัญหาในแต่ละท้องถิ่น และทรงช่วยแบ่งเบาพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมชนกนาถและสมเด็จพระบรมราชชนนี มาโดยตลอด และเมื่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เสด็จขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบราชสันตติวงศ์ พระองค์มีพระราชปณิธานมุ่งมั่นที่จะทรงสืบสาน รักษา ต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระบรมชนกนาถและสมเด็จพระบรมราชชนนี ในด้านต่าง ๆ เพื่อยังประโยชน์สุขแก่พสกนิกรของพระองค์

พระราโชบาย**สืบสาน** ทรงนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระบรมชนกนาถมาสืบสานในการทรงงาน เช่น โครงการที่เกิดจากฎีกา โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ **รักษา** พระราชทานพระราชดำริแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เกิดความยั่งยืน และ**ต่อยอด** ทรงสานต่อโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เช่น โครงการพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ โครงการเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ

ใน**ด้านการจัดการน้ำ** จากพระราชดำริในสมเด็จพระบรมชนกนาถ "น้ำคือชีวิต" นำสู่การดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการฝนหลวง การจัดหาแหล่งน้ำ การปรับสภาพน้ำ การสร้างอ่างเก็บน้ำ อุโมงค์ผันน้ำ พื้นที่กักเก็บน้ำแก้มลิง เพื่อกักเก็บน้ำหรือเพิ่มปริมาณน้ำไว้ใช้ประโยชน์ ซึ่งส่งผลให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสืบสานพระราชปณิธาน ทรงเรียนรู้หลักการทรงงานเรื่องน้ำจากการตามเสด็จสมเด็จพระบรมชนกนาถ ในการบรรเทาปัญหาด้านดินและน้ำของราษฎร ทรงห่วงใยราษฎรที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง หรือปัญหาอุทกภัยในฤดูฝน ทรงรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำหลายโครงการไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อาทิ **โครงการฝายบ้านเขาแดงพัฒนา** ตำบลทับช้าง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้องคมนตรีเดินทางไปเยี่ยมราษฎรบ้านเขาแดงพัฒนาและติดตามการดำเนินการก่อสร้างฝายบ้านเขาแดงพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการดังกล่าวช่วยกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตร ๘๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร และยังประโยชน์แก่พื้นที่เกษตรกร ๒,๐๐๐ ไร่ ทรงรับโครงการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน ๖ โครงการ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย พะเยา เพชรบูรณ์ และตาก เช่น โครงการปรับปรุง

เรียบเรียงโดย นายทวีวัฒน์ อัครพลวงศ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ่างเก็บน้ำห้วยต้นยางพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โครงการปรับปรุงคลองผันน้ำร่องสักและโครงการก่อสร้างฝายร่องขุยพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โครงการก่อสร้างแก้มลิงห้วยใหญ่ ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านห้วยแหน ขุดสระเก็บน้ำ และขุดลอกคลอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ยะพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิด**โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา** (โครงการห้วยโสมงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ณ บ้านแก่งยาว ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นโครงการที่สมเด็จพระบรมชนกนาถทรงพระราชดำริให้ดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง ผลักดันน้ำเค็ม น้ำเน่าเสียในแม่น้ำปราจีนบุรี และแม่น้ำบางปะกง เพื่อรักษาระบบนิเวศ อีกทั้งเป็นแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคได้ตลอดทั้งปี

นอกจากนี้ เพื่อให้งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้องคมนตรีในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเดินทางไปติดตามโครงการในภูมิภาคต่าง ๆ โดยใน**พื้นที่ภาคเหนือ**มีโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากิ่วลม-กิ่วคอหมา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เพื่อติดตามการบริหารจัดการน้ำ โครงการฯ สามารถส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกในช่วงฤดูฝนประมาณ ๑๒๐,๐๐๐ ไร่ และในช่วงฤดูแล้งสามารถส่งน้ำได้ประมาณ ๗๒,๐๐๐ ไร่ นอกจากนี้ช่วยบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำวัง เพื่อการอุตสาหกรรม ผลิตกระแสไฟฟ้า น้ำประปา รวมทั้งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวลำปางอีกด้วย **พื้นที่ภาคกลาง**มีโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ซึ่งโครงการดังกล่าวเมื่อครั้งทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้มีพระราชดำริให้ก่อสร้างแหล่งน้ำเพื่อช่วยเหลือราษฎรให้มีน้ำในการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภค โดยก่อสร้างอ่างเก็บน้ำจำนวน ๕ แห่ง ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำบ้านไทยประจัน อ่างเก็บน้ำบ้านพุกรูด อ่างเก็บน้ำห้วยพุกรูด อ่างเก็บน้ำเขาหัวแดง และอ่างเก็บน้ำหินสีตอนบน การติดตามการบริหารจัดการน้ำโครงการเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี โครงการประตูระบายน้ำคลองลัดโพธิ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสมุทรปราการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรเทาปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ หน่วยราชการต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนจิตอาสา รวมพลังดำเนิน**โครงการสัปดาห์จิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์** ขุดลอกคูคลองรับน้ำท่วม โดยกำจัดขยะและวัชพืชที่ขวางทางน้ำไหลในแหล่งชุมชนต่าง ๆ และเครือข่ายคลองระบายน้ำที่ขาดการดูแลในช่วงฤดูฝนเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยตาดข่าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำหนองบ่อออองและขุดร่องชักน้ำพร้อมติดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการพัฒนาแหล่งน้ำห้วยหินพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ โครงการฝายห้วยจันลัน ๒ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ **พื้นที่ภาคตะวันออก**มีโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการฝายบ้านเขาแดงพัฒนา อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โครงการประตูระบายน้ำคลองภักดีรำไพในโครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองจันทบุรีอันเนื่องมาจากพระดำริ **พื้นที่ภาคใต้**มีโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการบรรเทาอุทกภัยอำเภอหาดใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสงขลา โครงการก่อสร้างระบบประปาบ้านผัง ๑๖ พร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล โครงการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร โครงการฝายน้ำตกหินเขียวพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

ใน**ด้านการเกษตร** ได้เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานเอกสารสิทธิแก่เกษตรกรในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมแก่ราษฎรในพื้นที่คลอง ๘ คลอง ๙ และคลอง ๑๐ รังสิต จังหวัดปทุมธานี วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๐ เป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ให้เกษตรกรได้มีพื้นที่ทำกินเป็นหลักแหล่งอย่างแท้จริง แม้ในช่วงเวลาที่ผ่านมาพื้นที่ดังกล่าวจะเกิดภาวะอุทกภัยหลายครั้ง ราษฎรในพื้นที่ดังกล่าวได้ร่วมกันบริหารจัดการพื้นที่แก้ปัญหาอุทกภัยตามแนวพระราชดำริแก้มลิง จนสามารถพึ่งตนเองเป็นชุมชนเข้มแข็งโดยดำเนิน**โครงการพัฒนาพื้นที่แก้มลิงแบบเพิ่มรายได้ชุมชนคลองรังสิต** อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จากการได้รับพระราชทานที่ดินในครั้งนั้น ในวันนี้เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้องคมนตรีเดินทางไปติดตาม**โครงการเกษตรวิชญาตามแนวพระราชดำริ** ซึ่งเป็นโครงการที่ได้พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ในพื้นที่สวนบ้านกองแหะ หมู่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่จำนวน ๑,๓๕๐ ไร่ แก่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อดำเนินการในลักษณะคลินิกเกษตร ปัจจุบันศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ได้ทำหน้าที่เป็นคลินิกเกษตรถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งแปลงสาธิตปลูกพืชเมืองหนาว เช่น อาโวคาโด ชาโยเต้ (ฟักแม้ว) สร้างรายได้และเพิ่มพูนความรู้ให้แก่เกษตรกรและราษฎรในพื้นที่ป่าโดยรอบได้รับการปลูกฝังในการร่วมกันดูแลให้เป็น “ธนาคารอาหารชุมชน” รวมถึงเรียนรู้การใช้ประโยชน์จากแหล่งอาหารในป่าและสมุนไพรอย่างคุ้มคุณค่า นอกจากโครงการข้างต้นได้ติดตามการดำเนินงานโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงดอยม่อนล้าน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ ดอยบ่อ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ฯลฯ

ใน**ด้านการอนุรักษ์ผืนป่า** ทรงห่วงใยสภาพพื้นที่ป่าไม้อันเป็นต้นกำเนิดของทรัพยากรธรรมชาติทั้งแหล่งต้นน้ำลำธาร ป่าไม้ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงคุณภาพชีวิตของราษฎรที่อาศัยอยู่ร่วมกับป่าในลักษณะเกื้อกูลและอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ทรงสืบสานแนวพระราชดำริของสมเด็จพระบรมชนกนาถทั้งในเรื่องการสร้างความชื้นในดินให้นานที่สุดเพื่อช่วยฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมโดยสัมพันธ์กับลักษณะพื้นที่ การสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น (check dam) ระบบป่าเปียก การรักษาหน้าดิน เก็บความชุ่มชื้นด้วยหญ้าแฝก ตลอดจนพระราชดำริการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก การรักษาป่าและทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่อย่างกลมกลืนกับภูมิสังคมโดยสร้างความเข้าใจให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้ เปลี่ยนจากการบุกรุกทำลายมาเป็นผู้พิทักษ์รักษาป่า **โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เป็นหนึ่งในตัวอย่างความสำเร็จ โดยในปี ๒๕๔๓ ได้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนี ไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านคำน้ำสร้าง ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ซึ่งได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ในการนี้ ได้ทอดพระเนตรสภาพบริเวณหนองอึ่ง และมีพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่เพื่อช่วยเหลือราษฎรโดยให้ปรับปรุงขุดลอกหนองอึ่ง เพื่อให้เป็นแหล่งน้ำสำหรับ

ทำการเกษตรและแหล่งเพาะพันธุ์ปลา ให้พัฒนาและปรับปรุงพื้นที่และสภาพดินโดยรอบหนองอึ่ง ปลูกหญ้าแฝกและต้นไม้เพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน รวมทั้งให้ฟื้นฟูสภาพป่าโดยรวม เพื่อให้คนกับป่าอยู่อย่างเกื้อกูลกัน ผลจากโครงการฯ ดังกล่าว ปัจจุบันได้เติบโตเป็นป่าชุมชนดงมัน ๓,๐๐๖ ไร่ โดยราษฎรได้รวมกลุ่มกันช่วยฟื้นฟูดูแลป่าให้งอกงามตามแนวพระราชดำริคนอยู่กับป่าอย่างเกื้อกูลกัน เป็นแหล่งอาหารธรรมชาติ และผลิตอาหารแปรรูปเป็นอาชีพสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้องคมนตรีเดินทางไปติดตามการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ต้นแบบตามแนวชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์ โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริดอยฟ้าห่มปก อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริบ้านห้วยหญ้าไซ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เป็นต้น

จากน้ำพระราชหฤทัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อพสกนิกรทุกหมู่เหล่า กอปรด้วยพระวิสัยทัศน์อันกว้างไกล ทรงเล็งเห็นคุณค่าแนวพระราชดำริในสมเด็จพระบรมชนกนาถและสมเด็จพระบรมราชชนนี และทรงมุ่งมั่นที่จะนำแนวพระราชดำรินี้เป็นแสงส่องนำทางตามรอยพระราชปณิธานเพื่อสืบสาน รักษา ต่อยอด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อสร้างสุขแก่ปวงประชาเฉกเช่นสมเด็จพระบรมชนกนาถและสมเด็จพระบรมราชชนนี ที่ได้ทรงเสียสละเพื่อปวงชนชาวไทยเสมอมา.

ที่มา :

- วีดิทัศน์ สืบสาน รักษา ต่อยอด สร้างสุขปวงประชา ตอนน้ำคือชีวิตแผ่นดิน ตอนพิทักษ์ป่า พัฒนาสินสายน้ำ ตอนพืชพรรณปลูกชีวิตมั่นคง และตอนเศรษฐกิจพอเพียงนำทางชีวิต จากเว็บไซต์ สำนักงาน กปร. http://www.rdpb.go.th/News/MediaList?cat_id=21 สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑
- วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๐ สำนักงาน กปร.
- วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๐ สำนักงาน กปร.
- วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓ กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๐ สำนักงาน กปร.
- วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๐ สำนักงาน กปร.
- วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๑ สำนักงาน กปร.

ประมวลภาพกิจกรรมพิธีทำบุญตักบาตรถวายพระราชกุศล แด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน**ในพิธีทำบุญตักบาตรถวายพระราชกุศล แด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ บริเวณท้องสนามหลวง โดยมีคณะรัฐมนตรี คู่สมรส และข้าราชการเข้าร่วมพิธีดังกล่าวด้วย

ประมวลภาพกิจกรรมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานใน**พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑** ณ บริเวณท้องสนามหลวง โดยนายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคลและกล่าวนำถวายสัตย์ปฏิญาณ ซึ่งมีคณะรัฐมนตรี ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และพนักงานรัฐวิสาหกิจเข้าร่วมพิธีดังกล่าวด้วย

ประมวลภาพกิจกรรมการลงนามถวายพระพรสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และคู่สมรส พร้อมด้วยรัฐมนตรีและคู่สมรส รวมทั้งหัวหน้าส่วนราชการ ลงนามถวายพระพร สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องแดง อาคารหน่วยราชการในพระองค์ ๙๐๔ ในพระบรมมหาราชวัง

ประมวลภาพกิจกรรมจิตอาสา "เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ"

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นผู้นำใน **กิจกรรมจิตอาสา "เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ"** เพื่อพัฒนาพื้นที่ริมคลองเปรมประชากร และคลองผดุงกรุงเกษม โดยมีคณะรัฐมนตรี คู่สมรส ข้าราชการ และภาคีเครือข่ายภาคเอกชน นักศึกษา และประชาชนผู้มีจิตอาสา ร่วมทำกิจกรรมดังกล่าวด้วย เพื่อเฉลิมพระเกียรติและแสดงความจงรักภักดีแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ บริเวณถนนนครปฐม ด้านคลองเปรมประชากร ทำเนียบรัฐบาล

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการถวายความเคารพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินี พระบรมวงศานุวงศ์ และพระราชวงศ์ สำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือน*

เนื่องจากปัจจุบันยังมิได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์หรือระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการถวายความเคารพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินี พระบรมวงศานุวงศ์ และพระราชวงศ์ สำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือนไว้ จึงสมควรกำหนดให้มี**แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการถวายความเคารพ**ในโอกาสต่าง ๆ ขึ้น

๑. **การถวายความเคารพสำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือนชาย**

๑.๑ การถวายคำนับ ให้ยืนตรงขาชิด ปลายเท้าแยกพองาม มือทั้งสองแนบลำตัว ค้อมลำตัวพอประมาณ พร้อมก้มศีรษะลง แล้วตั้งศีรษะโดยเงยหน้าขึ้นช้า ๆ พร้อมตั้งลำตัวจนตั้งอยู่ในท่าตรง

๑.๒ การทำวันทยหัตถ์ ให้ใช้กรณีแต่งเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนและสวมหมวก โดยให้ยืนตรงขาชิด ปลายเท้าแยกพองาม แล้วทำการวันทยหัตถ์ หากเป็นการแต่งเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนแต่ไม่สวมหมวก ให้ใช้วิธีการถวายคำนับ ตามข้อ ๑.๑

๒. **การถวายความเคารพสำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือนหญิง**

๒.๑ การถอนสายบัว ให้ใช้แบบพระราชนิยมอย่างเดียว โดย

๒.๑.๑ ให้ยืนตรง หันหน้าไปทางที่ประทับ ใช้เท้าขวาเป็นหลัก ชักเท้าซ้ายไปทางด้านหลังของเท้าขวาที่ยืนอยู่

๒.๑.๒ ย่อตัวให้ต่ำลงช้า ๆ แต่อย่าให้ถึงพื้น ขณะที่ชักเท้าซ้าย ให้ยกมือทั้งสองข้างขึ้นวางประสานกันบนหน้าขาเหนือเข่า โดยใช้มือขวาทับมือซ้าย

๒.๑.๓ ค้อมตัวเล็กน้อย ทอดสายตาลง

๒.๑.๔ เสร็จแล้วยืนตรง มือแนบข้างลำตัว

๒.๒ การทำวันทยหัตถ์ ให้ใช้กรณีแต่งเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนและสวมหมวก โดยให้ยืนตรงขาชิด ปลายเท้าแยกพองาม แล้วทำวันทยหัตถ์ หากเป็นการแต่งเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนแต่ไม่สวมหมวก ให้ใช้วิธีการถอนสายบัว ตามข้อ ๒.๑

๓. การถวายความเคารพตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ให้ใช้กับการถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ พระบรมสาทิสลักษณ์ และพระบรมรูป หรือการถวายราชสักการะพระบรมราชานุสรณ์ ด้วย

* คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินี พระบรมวงศานุวงศ์ และพระราชวงศ์ สำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๓๓๗ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

การถวายความเคารพสำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือนชาย

การถวายคำนับ

การทำวันทยหัตถ์

การถวายความเคารพสำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือนหญิง

การถอนสายบัว

การทำวันทยหัตถ์

ที่มา : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
https://www.facebook.com/pg/OPM.Society/photos/?tab=album&album_id=2270257412999351

ประมวลภาพกิจกรรมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาสำนักนายกรัฐมนตรี ครบรอบปีที่ ๘๖ และการมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เป็นประธานในพิธีเจริญพระพุทธมนต์ เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาสำนักนายกรัฐมนตรี ครบรอบปีที่ ๘๖ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล โอกาสดังกล่าวมีรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมพิธีด้วย

ภายหลังเสร็จพิธีเจริญพระพุทธมนต์ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.) ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.) และเหรียญจักรพรรดิมาลา (ร.จ.พ.) ประจำปี ๒๕๖๐ จำนวน ๕๖๗ ราย โดยกองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรับผิดชอบการจัดพิธีดังกล่าว

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

นวัตกรรม
กับการพัฒนาระบบราชการ

พัฒนาการของนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้นานาประเทศต้องเร่งปรับตัวเพื่อรับมือกับการแข่งขันที่ดำเนินไปอย่างรุนแรง รัฐบาลจึงได้เสนอแนวคิดประเทศไทย ๔.๐ ที่ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจด้วยองค์ความรู้ใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่า ทำให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต้องเร่งพัฒนาองค์การให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

โลกแห่งการเปลี่ยนแปลง

คลื่นการเปลี่ยนแปลงของโลกได้เกิดขึ้นมาแล้วหลายครั้ง โดยทุกครั้งจะเกิดขึ้นเมื่อโลกมีการเปลี่ยนแปลงระบบการสร้างความมั่งคั่ง (system of wealth creation) คลื่นลูกที่หนึ่งเกิดขึ้นราว ค.ศ. ๑๓๐๐ (ปี ๑๘๔๓) เมื่อระบบเกษตรกรรมคือกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คลื่นลูกที่สองเกิดขึ้นราว ค.ศ. ๑๘๐๐ (ปี ๒๓๔๓) ในยุคที่มีการปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบอุตสาหกรรม และคลื่นลูกที่สามเกิดขึ้นในราว ค.ศ. ๑๙๖๕ (ปี ๒๕๐๘) เมื่อเกิดการปฏิวัติความรู้ซึ่งเกิดควบคู่ไปกับกระแสโลกาภิวัตน์

โลกาภิวัตน์เกิดขึ้นจากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกที่ส่งเสริมการขยายตัวของบริษัทข้ามชาติ การปฏิวัติด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนข้ามประเทศที่สามารถทำได้ง่ายดายขึ้น ปัจจัยเหล่านี้ส่งเสริมให้การค้าเสรีมีการขยายตัวไปทั่วโลก ซึ่งสร้างผลกระทบให้กระแสความคิดและความเชื่อจากประเทศหนึ่งได้รับการถ่ายทอดไปสู่อีกประเทศหนึ่งได้รวดเร็ว ยกตัวอย่าง แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการแต่งกาย

สรุปจากการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM Talk) ภายใต้โครงการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ อธิการบดีกิตติคุณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เป็นวิทยากร เมื่อวันศุกร์ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ชั้น ๒ สลค. เรียบเรียงโดย นายสรนาถ รัตนโรจน์มงคล

อย่างไรก็ดี แนวคิดสำคัญที่เกิดขึ้นพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์คือ การทำให้ **"ประชาชนเป็นศูนย์กลาง"** (People-Centered) ซึ่งทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเปลี่ยนแนวคิดการบริหารจัดการใหม่ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จาก แนวคิด "ผู้บริโภคคือพระราชา" (Consumer is King) ที่เกิดขึ้นกับภาคเอกชน การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และการให้ความสำคัญกับการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงบทบาทที่เพิ่มขึ้นของภาคประชาชนในการเรียกร้องความต้องการจากภาครัฐผ่านสื่อสมัยใหม่

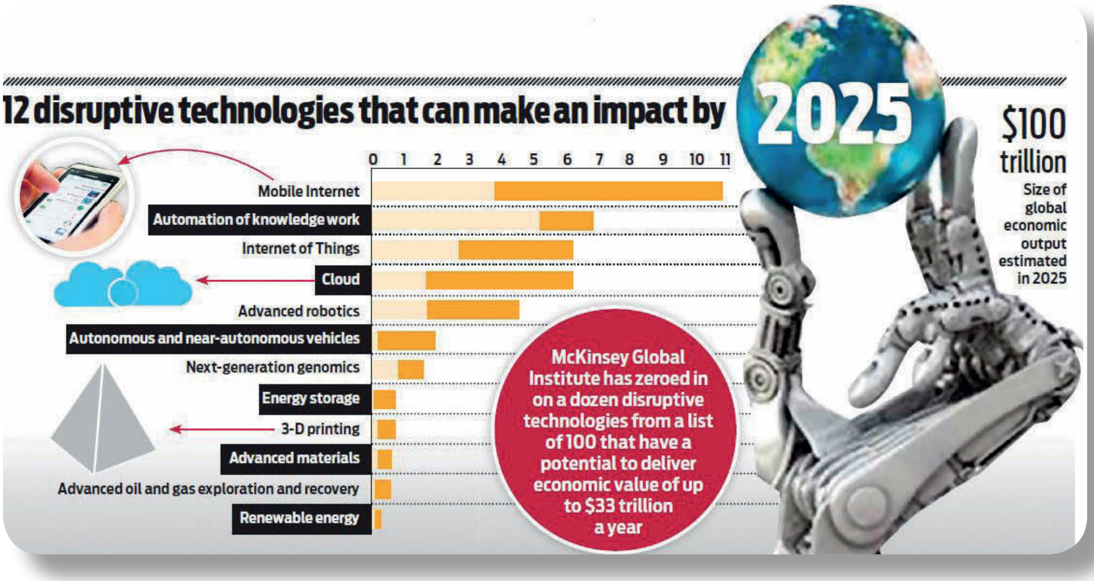

ปัจจุบันโลกกำลังอยู่ในคลื่นการเปลี่ยนแปลงครั้งที่สี่ ซึ่งเป็นการผสมผสานและต่อยอดเทคโนโลยีที่หลากหลาย อาทิ เทคโนโลยีการพิมพ์สามมิติ (3D printing) พันธุวิศวกรรม นาโนเทคโนโลยี และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligent-AI) หรือที่ถูกเรียกในภาพรวมว่า Disruptive Technology เนื่องจากเป็นนวัตกรรมที่สามารถส่งผลกระทบรุนแรงอย่างรวดเร็ว หากองค์การไม่สามารถปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงได้ทัน

ประเทศไทย ๔.๐

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ได้ถูกเสนอขึ้นเพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคที่สี่ที่เต็มไปด้วยความเลื่อนไหล (Volatility) ไม่แน่นอน (Uncertainty) ซับซ้อน (Complexity) และกำกวม (Ambiguity) หรือ VUCA โดยมีประเทศไทย ๔.๐ เป็นแนวคิดสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจให้ประเทศไทยพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) และก้าวไปเป็นประเทศเศรษฐกิจใหม่ (New Engines of Growth) ให้ประชาชนมีรายได้ต่อหัวต่อปีสูงกว่า ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ ภายในระยะเวลา ๕-๖ ปี ทั้งนี้ สาระสำคัญของประเทศไทย ๔.๐ คือ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (innovation-based economy) นั่นคือการปรับเปลี่ยนให้มีการใช้เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการให้สูงขึ้น

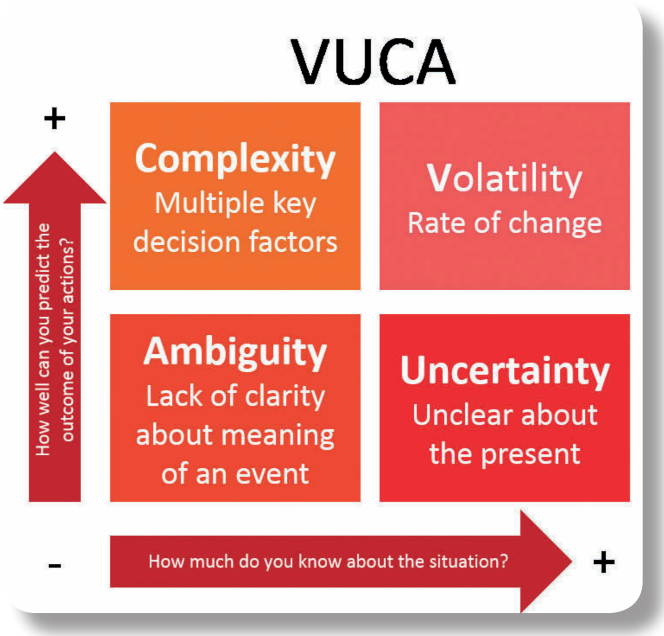

ในการที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ประเทศไทยต้องมีการพัฒนาวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาแล้วต่อยอดในกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ ๑) กลุ่มอาหาร เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ ๒) กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ ๓) กลุ่มเครื่องมือ อุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์และเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม ๔) กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว ๕) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง

การบริหารองค์การสู่ ๔.๐

เนื่องจากคุณลักษณะสำคัญของคลื่นการเปลี่ยนแปลงยุคที่สี่ คือความรวดเร็วและสามารถสร้างผลกระทบที่รุนแรง องค์การยุคใหม่จึงต้องมีการปรับตัวทุกระดับเพื่อปรับตัวให้เหมาะสม โดยต้องมีคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

๑. กระบวนการทางความคิด (mindset) ของผู้บริหาร

ผู้บริหารองค์การยุค ๔.๐ ต้องสามารถพิจารณาได้ว่าพันธกิจหน่วยงานของตนมีความเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกอย่างไร โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐที่ต้องมีการบูรณาการร่วมกันเพื่อสนองความต้องการของประชาชน

๒. มีความยืดหยุ่นในการทำงาน

องค์การยุค ๔.๐ ต้องไม่ยึดติดกับการทำงานในรูปแบบเดิม โดยต้องมีความยืดหยุ่นและปรับลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็น ที่สำคัญ ต้องยอมรับความคิดใหม่และมีการนำนวัตกรรมมาใช้งาน

๓. มีวัฒนธรรมดิจิทัล (Digital Culture)

องค์การยุค ๔.๐ ต้องมีการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับพนักงาน นอกจากนี้ ต้องสนับสนุนให้พนักงานได้มีการนำคุณลักษณะของเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในการทำงาน อาทิ ความสามารถในการแบ่งปัน (sharing) การทำงานโดยใช้ข้อมูลเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจ (data-driven) รวมถึงสนับสนุนให้องค์การมีระบบการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analysis)

อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบสำคัญขององค์การยุค ๔.๐ คือ **“บุคลากร”** ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีความแตกต่างหลากหลายมากขึ้น องค์การจึงต้องมีกลวิธีการบริหารความแตกต่างหลากหลายดังกล่าวด้วยการดึงศักยภาพที่บุคลากรแต่ละกลุ่มมีอยู่ออกมาให้ได้มากที่สุด เพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์การ ขณะเดียวกันต้องส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการเรียนรู้ตลอดเวลาด้วยตัวเอง

นัยสำคัญต่อระบบราชการ

แนวคิดประชาชนเป็นศูนย์กลางที่เกิดขึ้นพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ระบบราชการต้องปรับตัวจากเดิมที่ทำงานแบบแยกส่วน ยึดกฎระเบียบ และการสั่งการจากส่วนกลาง มาเป็นระบบที่สามารถส่งมอบบริการ (service delivery) แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โดยมีเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือหลัก และอาศัยการร่วมมือกับทุกภาคส่วน ดังจะเห็นจากแนวคิดระบบราชการ ๔.๐ ที่ปฏิบัติงานโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Government) มีการดำเนินงานอย่างเปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน (Open & Connected Government) และเป็นภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government) **ข้าราชการยุคใหม่จึงต้องมีทัศนคติที่ต้องการจะสร้างการเปลี่ยนแปลง และพร้อมศึกษาองค์ความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา**

แนวคิดระบบราชการ ๔.๐

บทความวิชาการ

ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน สำคัญอย่างไร?

โดย กฤษณา นิลศรี

ปัจจุบันการค้าและการลงทุนสามารถขยายตัวไปต่างประเทศได้กว้างขวางขึ้นเนื่องจากเป็นยุคที่การติดต่อสื่อสารสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายไปได้ทั่วโลก ส่งผลให้การลงทุนระหว่างประเทศเป็นเรื่องไม่ยุ่งยากอีกต่อไป โดยจะเห็นได้จากปัจจุบันที่องค์กรธุรกิจในลักษณะบรรษัทข้ามชาติได้ขยายการลงทุนไปทั่วทุกมุมโลก กอปรกับปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ได้ดำเนินนโยบายในหลากหลายด้าน เช่น การปรับกฎหมาย กฎเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจในประเทศให้กับองค์กรธุรกิจดังกล่าว เพื่อส่งเสริมให้เกิดการค้าและการลงทุนในประเทศของตนเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีเงินตราต่างประเทศไหลเข้ามาในประเทศ ช่วยให้เกิดการลงทุนและการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศมากขึ้น เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

การเปิดการค้าเสรีได้สร้างสิ่งท้าทายและโอกาสให้แก่นักลงทุนในการแสวงหาประโยชน์และเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน โดยการเข้าไปลงทุนยังประเทศต่าง ๆ รวมทั้งการเข้าไปบุกเบิกในตลาดใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพ ซึ่งการเคลื่อนย้ายหรือการไหลเข้าของเงินลงทุนจะเกิดขึ้นภายหลังจากที่เจ้าของเงินลงทุนได้ทำการประเมินประเทศที่จะไปลงทุนว่ามีศักยภาพ มีสภาวะหรือบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนหรือไม่ เนื่องจากการลงทุนมีความเสี่ยง และเจ้าของเงินลงทุนจะต้องบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว ทั้งนี้ หากรัฐบาลของประเทศที่เป็นผู้รับการลงทุนสามารถรับประกันที่จะให้ความคุ้มครองการลงทุนดังกล่าวได้ ก็จะเป็นการช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและบรรยากาศในการลงทุน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้น แต่ละประเทศจึงมีแนวโน้มที่จะดำเนินการจัดทำความตกลงระหว่างประเทศในเรื่องการค้าและการลงทุนเพิ่มมากขึ้น

การรับรองหรือรับประกันการให้ความคุ้มครองการลงทุนจะดำเนินการผ่านการจัดทำความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างกัน ซึ่งความตกลงดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบวิธีปฏิบัติระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้แก่นักลงทุนต่างประเทศที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศของตน และจะต้องเป็นประโยชน์แก่นักลงทุนที่จะไปลงทุนในต่างประเทศด้วย โดยจะได้รับความคุ้มครองการลงทุนภายใต้ความตกลงดังกล่าวในมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

โดยที่ประเทศไทยตั้งอยู่ในใจกลางทวีปเอเชียและเป็นประตูสู่ตลาดเศรษฐกิจที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว ประกอบกับประเทศไทยมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นจึงส่งผลให้ปัจจุบันมีนักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น และมีการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากสถิติการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน[๑] แสดงให้เห็นว่า ในปี ๒๕๖๐ ที่ผ่านมามีจำนวนโครงการลงทุนจากต่างประเทศที่ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนจำนวน ๘๑๘ โครงการ มูลค่า ๒๘๒,๖๙๖ ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๙ จำนวนโครงการลดลงร้อยละ ๗ แต่มูลค่าเงินลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒ และจากการเปรียบเทียบจำนวนโครงการลงทุนที่ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนทั้งจากในประเทศและต่างประเทศจะเห็นได้ว่า จำนวนโครงการลงทุนจากต่างประเทศที่ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนคิดเป็นร้อยละ ๕๖ ของจำนวนโครงการที่ยื่นขอรับการส่งเสริมทั้งสิ้นซึ่งมีจำนวน ๑,๔๕๖ โครงการ มูลค่าเงินลงทุนคิดเป็นร้อยละ ๓๕ ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งสิ้นที่ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุน ประเภทกิจการส่วนใหญ่อยู่ในหมวดบริการและสาธารณูปโภครวม ๓๔๖ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๒ ได้แก่ กิจการสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศ (International Headquarters: IHQ และบริษัทการค้าระหว่างประเทศ (International Trading Center: ITC) และกิจการสนับสนุนการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Support Office: TISO) และกิจการวิจัยและพัฒนา รองลงมาเป็นหมวดเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านของมูลค่าเงินลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในประเภทผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง ซึ่งมีมูลค่ารวม ๘๔,๑๘๒ ล้านบาท ทั้งนี้ โครงการที่ยื่นขอส่งเสริมการลงทุนมากที่สุด เป็นโครงการจากประเทศญี่ปุ่น รองลงมาคือ สิงคโปร์ และจีน ตามลำดับ นอกจากนี้ ประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาจากการเป็นประเทศผู้รับการลงทุนเป็นประเทศผู้ส่งออกการลงทุน โดยนักลงทุนไทยเริ่มออกไปลงทุนในภูมิภาคต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และอาเซียน และถึงแม้ว่าการลงทุนในต่างประเทศจะยังมีสัดส่วนที่น้อยอยู่ แต่ในอนาคตมีแนวโน้มว่าจะเติบโตเพิ่มขึ้น

ปัจจัยที่สำคัญอีกหลายประการที่มีผลต่อการดึงดูดการลงทุนนอกเหนือจากผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เช่น ความชัดเจนของระบบกฎหมายที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ การให้หลักประกันว่าจะไม่เวนคืนทรัพย์สินของเอกชนเป็นของรัฐโดยไม่ยุติธรรม และความมั่นคงทางการเมือง เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้นักลงทุนเกิดความเชื่อมั่น การสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนว่า ประเทศที่เข้ามาลงทุนหรือประเทศที่จะไปลงทุนมีความมั่นคงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และน่าเข้าไปลงทุนหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับมาตรฐานระหว่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับกันระหว่างประเทศ ดังนั้น เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่การค้าและการลงทุน จึงมีแนวโน้มที่แต่ละประเทศจะจัดทำความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการลงทุน เพื่อให้การลงทุนของประเทศตนได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองในต่างประเทศมากขึ้น **ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนจึงเป็นหนึ่งในมาตรฐานระหว่างประเทศที่สำคัญ และเป็นกรอบความร่วมมือที่จะสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนต่างชาติในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทย รวมทั้งให้กับนักลงทุนไทยที่จะไปลงทุนในต่างประเทศ**ว่า การลงทุนของตนจะได้รับความคุ้มครองจากรัฐบาลของประเทศผู้รับการลงทุน โดยจะได้รับความคุ้มครองในเรื่องการเวนคืน รวมทั้งได้รับการประติบัติอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันกับการลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุนอื่น ๆ และสามารถทำธุรกรรมการโอนได้อย่างเสรี ทั้งนี้ หากเกิดปัญหาใด ๆ ขึ้น นักลงทุนสามารถฟ้องร้องรัฐบาลของประเทศผู้รับการลงทุนผ่านกลไกการอนุญาโตตุลาการได้

---

[๑] สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. สถิติการยื่นขอส่งเสริมของโครงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ. (๒๕๖๐). สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑, จาก http://www.boi.go.th/upload/FDI 2017 edited_49940.pdf

โดยทั่วไปความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการลงทุน[๒] (International Investment Agreements-IIAs) เป็นความตกลงที่มีวัตถุประสงค์โดยรวมเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับการลงทุนทางตรง (Foreign Direct Investment) ซึ่งอาจมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับขอบเขตและเนื้อหาของความตกลง เช่น ความตกลงทวิภาคีด้านการลงทุน (Bilateral Investment Treaties-BITs) ความตกลงว่าด้วยภาษีซ้อน (Double Taxation Treaties-DTTs) ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่มีข้อบทเกี่ยวกับการลงทุน (Economic Partnership Agreements-EPAs) ความตกลงว่าด้วยการลงทุนในระดับภูมิภาค (Regional Integration Agreements-RIAs) ความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการลงทุนอื่น เช่น General Agreement on Trade in Services-GATs, Agreement on Trade-Related Investment Measures:TRIMs, The agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights-TRIPs เป็นต้น สำหรับ BITs เป็นความตกลงที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เนื่องจากมีขั้นตอนการจัดทำที่น้อยกว่าและมีขอบเขตแคบกว่าความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการลงทุนแบบอื่น โดย BITs ฉบับแรกได้จัดทำขึ้นระหว่างประเทศเยอรมนีและปากีสถาน เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ และการจัดทำ BITs ระหว่างประเทศกำลังพัฒนาและระหว่างประเทศในภูมิภาคเดียวกันมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ความตกลง BITs นั้น เป็นความตกลงระหว่างรัฐบาลของประเทศที่กำหนดพันธกรณีในการส่งเสริมและให้ความคุ้มครองการลงทุนที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในประเทศและอยู่ภายใต้กฎหมายภายในของประเทศผู้รับการลงทุน เพื่อเป็นการคุ้มครองการลงทุนของนักลงทุนในประเทศของตนหรือเพื่อส่งเสริมให้มีการลงทุนในประเทศของตนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น BITs จึงเป็นกลไกทางกฎหมายระหว่างประเทศที่จะประสานประโยชน์ของทั้งสองประเทศ

กรอบการเจรจามาตรฐานความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน

ประเทศไทยได้เริ่มเจรจาความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนกับต่างประเทศมาตั้งแต่ช่วงก่อนปี ๒๕๐๓ ปัจจุบันประเทศไทยได้ลงนามในความตกลงฯ แล้วรวม ๔๑ ฉบับ โดยมีผลใช้บังคับแล้ว ๓๖ ฉบับ และได้ลงนามความตกลงดังกล่าวกับเยอรมนีเป็นประเทศแรกในปี ๒๕๐๔ (มีผลใช้บังคับในปี ๒๕๐๙) หลังจากนั้น ประเทศไทยได้เจรจาจัดทำความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนกับหลายประเทศเรื่อยมา และโดยที่ BITs เป็นหนังสือสัญญาที่อาจเข้าข่ายตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่จะต้องเสนอกรอบเจรจาและขอความเห็นชอบจากรัฐสภา เพราะเป็นหนังสือสัญญาที่กระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างกว้างขวาง และมีผลผูกพันการค้าการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดทำกรอบการเจรจาเสนอให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อนการเจรจา โดยได้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาดังกล่าว และเสนอคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาให้ความเห็นชอบตามลำดับ กรอบการเจรจาดังกล่าวกำหนดหัวข้อและขอบเขตของ BITs อย่างกว้าง ๆ ส่วนรายละเอียดการเจรจาจะระบุในท่าทีการเจรจาในภายหลังซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดทำ BITs แต่ละฉบับ รวมทั้งจะเป็นแบบมาตรฐานที่จะใช้ในการเจรจาให้เป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศเพื่อนำไปสู่การจัดทำความตกลงกับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓[๓] โดยเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๓ รัฐสภาได้มีมติเห็นชอบกรอบการเจรจาดังกล่าว ดังนั้น **กรอบการเจรจาความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ จึงเป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนต่างชาติว่า การลงทุนของตนในประเทศไทยจะได้รับการคุ้มครองและปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศโดยจะได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน** เช่น ความคุ้มครองการเวนคืน การได้รับการประติบัติเยี่ยงคนชาติและชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง รวมทั้งได้รับการประติบัติอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันและเมื่อเกิดปัญหาใด ๆ หรือเกิดกรณีพิพาทขึ้น นักลงทุนสามารถฟ้องร้องผ่านกลไกอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศได้ เป็นต้น รวมทั้งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนไทยที่จะออกไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้นด้วย

---

[๒] ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน: เครื่องมือคุ้มครองการลงทุนของไทยในต่างประเทศ. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ จาก: http://web.krisdika.go.th/data/outsidedata/outside 21/file/bilateral.pdf

[๓] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๕๓, ๒๔ พฤษภาคม). หนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๘๐๓๙ เรื่อง กรอบการเจรจาความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ

กรอบการเจรจามาตรฐานความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน

๑ **ขอบเขตของความตกลง** กำหนดขอบเขตความคุ้มครองการลงทุนเฉพาะการลงทุนทางตรง (Foreign Direct Investment : FDI)

๒ **การส่งเสริมและการเอื้ออำนวยการลงทุนแก่กันและกัน** เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อประโยชน์ต่อการลงทุน การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน

๓ **การประติบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งและการประติบัติเยี่ยงคนชาติ** ภาคีคู่สัญญาประติบัติต่อนักลงทุนต่างชาติเช่นเดียวกับนักลงทุนในประเทศของตนโดยไม่เลือกประติบัติ และต้องประติบัติเช่นเดียวกับนักลงทุนของภาคีคู่สัญญาประเทศอื่น ๆ ด้วย

๔ **การประติบัติที่เป็นธรรม เท่าเทียมกัน และให้การคุ้มครองอย่างเต็มที่แก่การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ** ตามหลักการภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ

๕ **การคุ้มครองการเวนคืนและการชดเชยค่าเสียหายจากการเวนคืน** โดยการเวนคืนต้องมุ่งประสงค์สาธารณะ ไม่เลือกประติบัติ และชำระค่าทดแทนโดยเร็ว มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม

๖ **การชดเชยความสูญเสียจากเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดในประเทศที่ลงทุน** เนื่องจากสงคราม การปฏิวัติ หรือภาวะฉุกเฉิน

๗ **การโอนเงินลงทุนและผลตอบแทนโดยเสรี** รับรองการโอนเงินลงทุน และผลตอบแทนตามวิธีการที่กำหนดโดยกฎหมายของตน

๘ **การรับช่วงสิทธิตามความตกลงฯ** กรณีนักลงทุนได้รับการชดเชยแล้วให้ผู้ที่ชดเชยความเสียหายให้กับนักลงทุนสามารถรับช่วงสิทธิเข้ามาเป็นคู่กรณีกับรัฐบาลได้

๙ **การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน และรัฐกับรัฐ** นักลงทุนสามารถเลือกระงับข้อพิพาทโดยศาลภายในประเทศที่มีเขตอำนาจหรือกระบวนการอนุญาโตตุลาการ

๑๐ **มาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อรักษาผลประโยชน์สาธารณะ** รัฐบาลสามารถออกมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะได้เช่น สิ่งแวดล้อม สุขภาพสาธารณะ

กรอบการเจรจาความตกลงดังกล่าวจะเป็นกรอบมาตรฐานที่ใช้เจรจากับประเทศต่าง ๆ โดยในการเจรจาต้องคำนึงถึงท่าที มาตรการที่จำเป็น และผลประโยชน์ของประเทศไทยและคู่เจรจาประกอบกันด้วย ซึ่งหลักการเจรจาครอบคลุมประเด็นสำคัญ ๆ เช่น

๑. **ขอบเขตของความตกลงฯ** ความตกลงจะกำหนดขอบเขตความคุ้มครองการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติเฉพาะการลงทุนทางตรง (Foreign Direct Investment: FDI) ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐบาลกำหนดเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศผู้รับการลงทุนในระยะยาว ซึ่งตามนิยามของธนาคารแห่งประเทศไทย FDI คือ ธุรกรรมการลงทุนที่ผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศมีต่อธุรกิจที่มีถิ่นฐานในไทย โดยการลงทุนที่นับเป็น FDI มี ๓ รูปแบบ คือ ๑) การลงทุนด้วยการถือหุ้นที่มีสิทธิ์ร่วมในการบริหารกิจการตั้งแต่ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป ๒) การกู้ยืมตราสารหนี้ และ ๓) สินเชื่อการค้าที่เป็นธุรกรรมระหว่างบริษัทในเครือเดียวกันและกำไรคงค้างที่นำกลับมาลงทุน

๒. **การส่งเสริมและการเอื้ออำนวยการลงทุนแก่กันและกัน** ภาคีคู่สัญญาตกลงที่จะร่วมมือกันสนับสนุนและเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อประโยชน์ต่อการลงทุนของนักลงทุนของภาคีคู่สัญญาที่ได้เข้ามาในราชอาณาจักรแล้วตามกฎหมายภายในของประเทศนั้น ซึ่งอาจรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือแจ้งให้ทราบถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เช่น ในกรณีความตกลงระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ กำหนดให้ภาคีคู่สัญญาจะสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ลงทุนในการก่อตั้งและจัดตั้งนิติบุคคลที่มีความเหมาะสมตามบทบัญญัติของกฎหมายและข้อบังคับของภาคีผู้รับการลงทุน และภาคีคู่สัญญาแต่ละฝ่ายพยายามที่จะดำเนินมาตรการที่จำเป็นภายในดินแดนของตนซึ่งอาจจะอำนวยความสะดวก สร้างแรงจูงใจ และให้การสนับสนุนในรูปแบบอื่นซึ่งการลงทุนโดยผู้ลงทุนของภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งตามบทบัญญัติของกฎหมายและข้อบังคับของภาคีคู่สัญญา

๓. **การประติบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง** (Most Favored Nation Treatment: MFN) **และการประติบัติเยี่ยงคนชาติ** (National Treatment: NT) ภาคีคู่สัญญาตกลงจะประติบัติต่อนักลงทุนและการลงทุนที่ได้เข้ามาในประเทศแล้วของนักลงทุนของภาคีคู่สัญญาเช่นเดียวกับนักลงทุนที่เป็นคนชาติของตนเองโดยจะไม่มีการเลือกประติบัติ นอกจากนี้ ภาคีคู่สัญญาต้องประติบัติต่อนักลงทุนของภาคีคู่สัญญาเช่นเดียวกับนักลงทุนของภาคีคู่สัญญาประเทศอื่น ๆ ด้วย

กรณีการประติบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) ในความตกลงที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ส่วนใหญ่จะระบุให้รัฐจะต้องปฏิบัติต่อนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีไม่น้อยกว่าที่ปฏิบัติต่อนักลงทุนของประเทศที่สาม (Third State) โดยทั่วไป**ไม่ได้**ระบุถึงข้อยกเว้นใด ๆ อย่างไรก็ตาม มีความตกลงบางฉบับระบุไม่ให้หลักการนี้ครอบคลุมถึงความร่วมมือหรือข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางภาษี สกุลเงิน และเศรษฐกิจที่รวมถึงเขตการค้าเสรีหรือข้อตกลงรูปแบบอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน และบางฉบับระบุไม่ให้หลักการนี้ครอบคลุมสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่รัฐมอบแก่นักลงทุนหรือนิติบุคคลตามนโยบายของประเทศที่เฉพาะเจาะจง มีความตกลงเพียงบางฉบับเท่านั้นที่ได้ระบุเงื่อนไขหรือรายละเอียดที่ค่อนข้างชัดเจน เพื่อป้องกันการตีความที่กว้างเกินไป ซึ่งการใช้ถ้อยคำหรือรายละเอียดที่ไม่ชัดเจนภายใต้หลักการนี้ไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อประเทศ อีกทั้งหากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นก็อาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อประเทศไทยทั้งทางด้านนโยบายและงบประมาณด้วย

กรณีการประติบัติเยี่ยงคนชาติ (NT) ในความตกลงที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ส่วนใหญ่จะระบุหลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติในความตกลงว่า รัฐจะต้องปฏิบัติต่อนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีไม่น้อยกว่าหรือเทียบเท่าที่ปฏิบัติต่อนักลงทุนของตน ซึ่งการใช้ถ้อยคำ "ที่ไม่น้อยกว่า" (No less favorable than) อาจจะนำไปสู่การตีความและเปิดโอกาสให้รัฐสามารถมอบสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ ต่อนักลงทุนต่างชาติมากกว่าที่มอบให้แก่นักลงทุนของตนได้ ทั้งนี้ รัฐมีสิทธิที่จะไม่ปฏิบัติต่อนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีเทียบเท่ากับที่ปฏิบัติต่อนักลงทุนของตนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความปลอดภัย และการบริการสาธารณะ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิด**ภาระผูกพันต่อรัฐบาลไทยที่จะต้องปฏิบัติต่อนักลงทุนคู่ภาคีจนอาจส่งผลกระทบต่อนโยบายและงบประมาณของประเทศโดยตรง**

๔. **การประติบัติที่เป็นธรรม เท่าเทียมกัน และให้การคุ้มครองอย่างเต็มที่แก่การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ** ภาคีคู่สัญญาตกลงจะประติบัติต่อนักลงทุนของภาคีคู่สัญญาอย่างเป็นธรรม เท่าเทียมกันและคุ้มครองอย่างเต็มที่ โดยอาจอ้างอิงการประติบัติที่เป็นธรรมตามหลักการภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ

กรณีการประติบัติที่เป็นธรรม เท่าเทียมกัน ความตกลงที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ส่วนใหญ่มีลักษณะการเขียนและใช้ถ้อยคำที่คล้ายคลึงกัน โดยครอบคลุมความหมายกว้าง ไม่มีการเขียนหรือระบุเงื่อนไขเพิ่มเติมใด ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการตีความหรือพิสูจน์ว่ารัฐได้ละเมิดหลักการดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งการใช้ถ้อยคำในลักษณะนี้มีความเสี่ยงสูงต่อรัฐบาลที่อาจถูกนักลงทุนต่างชาติใช้หลักการดังกล่าวเป็นเหตุผลในการฟ้องร้องได้ เช่น ในกรณีของรัฐบาลออสเตรเลียที่ถูกบริษัทบุหรี่ฟ้องร้องจากการออกมาตรการซองบุหรี่เปล่า (Plain packaging) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะปกป้องสุขภาพและลดการสูบบุหรี่ของประชาชน อย่างไรก็ตาม บริษัทบุหรี่อ้างว่าถูกลิดรอนสิทธิจากรัฐบาลออสเตรเลีย รวมทั้งมาตรการดังกล่าวเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและเท่าเทียม[๔]

กรณีการให้การคุ้มครองอย่างเต็มที่แก่การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ความตกลงทุกฉบับของไทยได้กำหนดหลักการนี้ไว้ว่า ให้รัฐคุ้มครองการลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ได้มีการระบุรายละเอียดของการคุ้มครองดังกล่าวอย่างชัดเจน ซึ่งอาจเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติสามารถตีความในความตกลงให้ครอบคลุมถึงการคุ้มครองจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือมาตรการของรัฐบาล และอาจจะนำมาซึ่งการฟ้องร้องได้ เช่น หากรัฐบาลออกหรือเปลี่ยนแปลงมาตรการใดมาตรการหนึ่ง เพื่อคุ้มครองหรือปกป้องสิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน มาตรการดังกล่าวอาจทำให้นักลงทุนต่างชาติสูญเสียโอกาสกำไรหรือผลประโยชน์ทางธุรกิจอื่น ๆ นักลงทุนต่างชาติก็สามารถที่จะใช้หลักการนี้ในการฟ้องร้องเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายหรือให้รัฐบาลยกเลิกมาตรการดังกล่าวได้

๕. **การคุ้มครองการเวนคืนและการชดเชยค่าเสียหายจากการเวนคืน** ภาคีคู่สัญญาให้การคุ้มครองการลงทุนจากการเวนคืนทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือมาตรการอย่างอื่นที่มีผลเท่าเทียมกับการเวนคืน (การเวนคืนทางอ้อม) หากจะเวนคืนจะต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะ ตามกฎหมาย ไม่เลือกประติบัติ และมีการชำระค่าทดแทนโดยเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

ความตกลงทุกฉบับของไทยที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ โดยทั่วไปมีการใช้ถ้อยคำที่คล้ายคลึงกันโดยระบุให้ครอบคลุมถึงการเวนคืนทั้งทางตรงและทางอ้อม และระบุเงื่อนไขว่าการเวนคืนหรือยึดสามารถกระทำได้ แต่จะต้องกระทำเพื่อประโยชน์สาธารณะและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งการชดเชยสามารถทบทวนหรือตรวจสอบตามวิธีของกฎหมายได้ ทั้งนี้ มีความตกลงบางฉบับที่ระบุเงื่อนไขของการยึดหรือเวนคืน เช่น ความตกลงที่ไทยลงนามกับบัลแกเรียและอินเดีย ได้ระบุเงื่อนไขไว้ว่าหากนักลงทุนได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการเวนคืน รัฐบาลจะต้องจ่ายค่าชดเชยโดยทันที และจำนวนเงินที่นักลงทุนต่างชาติจะได้รับชดเชยจะต้องถูกพิจารณาตามกระบวนการทางกฎหมาย และจะต้องจ่ายค่าชดเชยตามมูลค่าตลาด

[๔] นภนาง เอกอัคร. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ มกราคม-เมษายน ๒๕๕๙. หน้า ๑๒๑-๑๒๕

๖. **การชดเชยความสูญเสียจากเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดในประเทศที่ลงทุน** นักลงทุนของภาคีคู่สัญญาจะได้รับการคุ้มครองจากความสูญเสียเนื่องจากสงคราม การปฏิวัติหรือภาวะฉุกเฉินที่คล้ายคลึงในส่วนของค่าทดแทนการทำให้กลับคืนสภาวะเดิมและค่าสินไหมทดแทนที่เกี่ยวกับความสูญเสีย เช่น กรณีความตกลงระหว่างไทยกับสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ได้กำหนดว่า เมื่อผู้ลงทุนของภาคีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งประสบความสูญเสียอันเนื่องมาจากสถานการณ์ดังกล่าว จะได้รับการชดใช้หรือการชำระค่าทดแทนโดยพลันอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิผล การชำระเงินซึ่งเป็นผลจากการดังกล่าวจะสามารถโอนได้โดยเสรีในสกุลเงินที่สามารถใช้ได้โดยเสรีและไม่ชักช้า

๗. **การโอนเงินลงทุนและผลตอบแทนโดยเสรี** ภาคีคู่สัญญารับรองการโอนเงินลงทุนและผลตอบแทนตามวิธีการที่กำหนดโดยกฎหมายของตน เช่น กรณีความตกลงระหว่างไทยกับสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ได้กำหนดเกี่ยวกับการโอนโดยเสรีไว้ว่า ให้ภาคีคู่สัญญาแต่ละฝ่ายให้การประกันต่อผู้ลงทุนของภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งว่า สามารถโอนเงินที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน[๕] เข้าและออกจากดินแดนได้โดยเสรีโดยดำเนินการตามกฎหมายและกฎระเบียบภายในที่เกี่ยวข้อง

๘. **การรับช่วงสิทธิตามความตกลงฯ** กรณีนักลงทุนได้รับการชดเชยความเสียหายแล้ว ให้ผู้ที่ชดเชยความเสียหายให้กับนักลงทุนสามารถรับช่วงสิทธิเข้ามาเป็นคู่กรณีกับรัฐบาลได้ เช่น กรณีความตกลงระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเช็กได้กำหนดเกี่ยวกับประเด็นนี้ไว้ว่า ถ้าภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือตัวแทนใด ๆ ที่ภาคีฝ่ายนั้นตั้งขึ้นจ่ายเงินให้แก่ผู้ลงทุนตามกรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งได้ให้ไว้เกี่ยวกับการลงทุนหรือส่วนใด ๆ เกี่ยวกับการลงทุน ภาคีผู้ทำสัญญาดังกล่าวจะรับช่วงสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ของผู้ลงทุน

๙. **การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชนและระหว่างรัฐกับรัฐ** หากนักลงทุนประสบปัญหาข้อพิพาทที่เกิดจากการผิดพันธกรณีตามความตกลงฯ ของรัฐ นักลงทุนสามารถเลือกระงับข้อพิพาท โดยกระบวนการศาลภายในประเทศที่มีเขตอำนาจหรือกระบวนการอนุญาโตตุลาการ กรณีข้อกำหนดเกี่ยวกับกลไกระงับข้อพิพาท**ระหว่างรัฐกับเอกชน**ของความตกลงเกือบทุกฉบับมีสาระที่กำหนดคล้ายคลึงกัน กล่าวคือในกรณีที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งโดยทั่วไปจะกำหนดที่ ๓ เดือน หรือ ๖ เดือน และจะเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติสามารถเลือกระงับข้อพิพาทผ่านศาลยุติธรรมในประเทศ กลไกของ United Nations Commission on International Trade Law: UNCITRAL หรือ The International Center of Investment Dispute: ICSID หรือผ่านกลไกอื่น ๆ ที่กำหนดในความตกลงได้ ทั้งนี้ ความตกลงเกือบทุกฉบับไม่ได้มีการระบุเงื่อนไขใด ๆ ที่กำหนดให้นักลงทุนต่างชาติจะต้องเลือกกลไกศาลยุติธรรมภายในประเทศเพื่อยุติข้อพิพาทก่อนการใช้กลไกอื่น ๆ ส่วนความตกลงของไทยกับจีน ลาว และเวียดนามไม่ได้มีการบรรจุกลไกระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐและนักลงทุน ซึ่งอาจจะตีความได้ว่า ในกรณีที่เกิดข้อพิพาทให้ใช้กลไกระหว่างรัฐกับรัฐแทน การกำหนดให้นักลงทุนต่างชาติสามารถใช้กลไกระงับข้อพิพาท โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบอนุญาโตตุลาการ (Arbitration)[๖] ซึ่งถือเป็นกลไกหนึ่งที่ใช้ในการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนเอกชนกับรัฐ โดยคู่กรณีเป็นผู้คัดเลือกและแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการเพื่อพิจารณาและตัดสิน เหตุผลสำคัญของการใช้กลไกนี้ในการระงับข้อพิพาทก็เพื่อหลีกเลี่ยงการแทรกแซงหรืออิทธิพลทางการเมืองของรัฐบาลของประเทศที่นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุน นอกจากนั้นแล้วกลไกอนุญาโตตุลาการยังได้รับการยอมรับว่าเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพใช้เวลาสั้นในการพิจารณาข้อพิพาทเมื่อเปรียบเทียบกับกลไกของศาลภายในประเทศที่ใช้เวลานาน ดังนั้น จึงมีความเชื่อว่าการบรรจุกลไกนี้ลงในความตกลงจะสามารถดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในประเทศได้

๑๐. **มาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะ** รัฐบาลสามารถออกมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะได้ โดยคำนึงถึงพัฒนาการการเจรจาในกรอบความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนและความยินยอมร่วมกันของคู่เจรจา อาจพิจารณาให้รวมถึงมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะ เช่น มาตรการเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม สุขภาพสาธารณะ ดุลการชำระเงิน นโยบายเศรษฐกิจมหภาค เป็นต้น

---

[๕] เงินที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ได้แก่ ๑) ทุนและทุนเพิ่มเติมเพื่อใช้รักษาหรือเพิ่มการลงทุน ๒) กำไร ๓) การจ่ายเงินภายใต้สัญญาที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน รวมถึงสัญญากู้ยืมภายในบริษัท ๔) ค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม ๕) เงินที่ได้รับจากการเลิกการลงทุนทั้งหมดหรือบางส่วน รวมถึงหุ้น ๖) รายรับที่ได้รับโดยคนชาติของภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง จากการทำงานหรือการให้บริการในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

[๖] เสาวนีย์ อัศวโรจน์. คำอธิบายวิชากฎหมายว่าด้วยวิธีการระงับข้อพิพาททางธุรกิจโดยการอนุญาโตตุลาการ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๕๔. หน้า ๔-๑๘

ประเด็นที่ควรตระหนักในการทำความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน

ที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีกรณีพิพาทกับนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายต่องบประมาณของประเทศเป็นจำนวนมาก รัฐบาลไทยควรดำเนินการเจรจาข้อตกลง สนธิสัญญาต่าง ๆ อย่างรอบคอบและรัดกุม และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจนเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชนอย่างแท้จริง รวมทั้งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาแนวทางเลือกต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนไทยในต่างประเทศกับการพัฒนาประเทศท่ามกลางบริบทของการค้าและการลงทุนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ดังนั้น ประเด็นที่ควรตระหนักในการทำความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนอย่างน้อยควรให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. **ความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐** เนื่องจากในเนื้อหาของความตกลงบางฉบับมีประเด็นที่ต้องตีความให้เกิดความชัดเจนก่อนโดยเฉพาะในเรื่องการเป็นหนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางที่อาจเข้าข่ายต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ตามนัยมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติให้หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และรัฐสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากรัฐสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบ รวมทั้งในกรณีที่การให้คำนิยาม "การลงทุน" ของความตกลงมีการกำหนดให้รวมถึงการให้สัมปทานทางธุรกิจที่รวมไปถึงสัมปทานในการค้นหา เพาะปลูก สกัด หรือแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งความตกลงมีลักษณะที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศผู้รับการลงทุน และอาจจะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยและสิทธิในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนไทยในอนาคต ดังนั้น การทำบันทึกความตกลงในลักษณะนี้จึงเป็นหนังสือสัญญาที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามนัยมาตรา ๑๗๘ วรรคสามที่บัญญัติให้หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามวรรคสอง ได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. **ความสอดคล้องกับกรอบการเจรจาความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน**ที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบไว้เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นกรอบมาตรฐานที่จะใช้เจรจากับประเทศต่าง ๆ โดยต้องพิจารณาในสาระสำคัญของความตกลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการกำหนดคำนิยามของ "การลงทุน" ซึ่งตามกรอบการเจรจามาตรฐานได้กำหนดขอบเขตการลงทุนไว้ว่า ควรจำกัดเฉพาะการลงทุนทางตรง (FDI) ที่สร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับประเทศในระยะยาว และให้ความคุ้มครองการลงทุนของนักลงทุนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐบาลกำหนด อย่างไรก็ตาม ในความตกลงทั้ง ๓๖ ฉบับที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบไว้แล้วได้กำหนดให้การลงทุนหมายถึงสินทรัพย์ทุกประเภทที่ลงทุนโดยนักลงทุนที่มีคุณลักษณะของการลงทุน และให้รวมถึงหุ้น หลักทรัพย์ และหุ้นกู้ของบริษัทและการมีส่วนร่วมในบริษัทในรูปแบบอื่นใดที่คล้ายกัน ดังนั้น ในการพิจารณาประเด็นดังกล่าวต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับกรอบการเจรจามาตรฐานเป็นหลักด้วย เพื่อให้เป็นการลงทุนที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศเป็นการลงทุนที่รับผิดชอบต่อสังคม และป้องกันมิให้เกิดกรณีฟ้องร้องในระยะยาวต่อไป

๓. **กระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนและภาคีคู่สัญญา** โดยที่ความตกลงบางฉบับ เช่น ความตกลงระหว่างไทยและแทนซาเนียกำหนดไว้ว่า หากไม่สามารถระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นด้วยการหารือและการเจรจาภายในระยะเวลา ๖ เดือน ผู้ลงทุนอาจเลือกเสนอข้อพิพาทต่อศาลที่มีอำนาจของภาคีคู่สัญญา อนุญาโตตุลาการภายใต้กฎเกณฑ์ว่าด้วยอนุญาโตตุลาการของ UNCITRAL อนุญาโตตุลาการภายใต้ศูนย์ระหว่างประเทศเพื่อการระงับข้อพิพาทการลงทุน ICSID หรือเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการหรือสถาบันอื่น ๆ ตามที่คู่กรณีตกลง ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีการเสนอข้อพิพาทต่อศาลที่มีอำนาจ การเลือกเสนอข้อพิพาทของนักลงทุนถือเป็นที่สุด นอกจากนี้ นักลงทุนต้องเสนอข้อพิพาทภายใน ๓ ปี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ไว้ว่า การที่ความตกลงฉบับดังกล่าวกำหนดกระบวนการระงับข้อพิพาทโดยระบุทางเลือกให้มีการเสนอข้อพิพาทไว้ ถือเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยลดการนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในอนาคตควรมีการพิจารณาเพิ่มเติมกลไกเพื่อคัดกรองข้อพิพาทที่จะเสนอเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศและจัดการกับข้อพิพาทที่ไม่มีมูล ซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้มีการเสนอข้อพิพาทโดยนักลงทุนต่างชาติภายใต้ความตกลงอย่างกว้างขวางหรือใช้ความตกลงดังกล่าวผิดไปจากวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ดังนั้น ในกรณีนี้จึงควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นที่กำหนดให้การลงทุนที่จะได้รับสิทธิฟ้องร้องรัฐบาลตามความตกลงได้จะต้องเป็นการลงทุนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างแท้จริง และประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการลงทุนนั้น ๆ ด้วย

มาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดในความตกลงเกือบทุกฉบับ เช่น การประติบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง และการประติบัติเยี่ยงคนชาติ และการประติบัติที่เป็นธรรม เท่าเทียมกัน และให้การคุ้มครองอย่างเต็มที่แก่การลงทุน เป็นต้น ได้กำหนดขึ้นตามกรอบการเจรจามาตรฐาน ซึ่งส่วนใหญ่จะกำหนดไว้ค่อนข้างกว้าง ไม่กำหนดขอบเขต หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ชัดเจนในการได้รับสิทธิและประโยชน์จากการคุ้มครอง การลงทุน ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดมาตรการต่าง ๆ ด้วยถ้อยคำหรือสาระที่ชัดเจนสอดคล้องกับรูปแบบการลงทุนในปัจจุบัน และนโยบายของรัฐบาลที่ต้องตระหนักถึงการหาจุดสมดุลระหว่างการคุ้มครองการลงทุนเพื่อให้นักลงทุนต่างชาติเกิดความเชื่อมั่นกับการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนให้แก่นักลงทุนต่างชาติโดยไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศหรือเป็นภาระงบประมาณ (กรณีที่เกิดข้อพิพาทและการฟ้องร้อง) ในระยะยาว รวมทั้งเกิดผลตรงตามความต้องการหรือบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในเรื่องดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของบทบาทของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในการจัดทำและวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนฉบับต่าง ๆ ต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ รัดกุม ให้ความสำคัญและศึกษาความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด ถี่ถ้วน เช่น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีที่ถูกต้อง ครบถ้วน สอดคล้องกับข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ความสำคัญกับประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศในระยะยาวด้วย โดยศึกษาสาระสำคัญของความตกลงฉบับต่าง ๆ อย่างละเอียด รอบด้านด้วย

เกร็ดการร่างกฎหมาย

โดย นายปกรณ์ นิลประพันธ์

ก่อนที่จะต้องยุติบทบาทการเป็นนักร่างกฎหมาย ผู้เขียนขอฝากเกร็ดการร่างกฎหมายเล็ก ๆ น้อย ๆ ไว้ให้นักร่างกฎหมายรุ่นต่อ ๆ ไปได้ทราบกันไว้อีกสักเรื่องหนึ่ง เผื่อเวลามีใครเขาถามจะได้อธิบายเหตุผลให้เขาฟังได้ ไม่ใช่ตอบว่าแบบหรือแนวทางการเขียนกฎหมายที่ลอก ๆ กันสืบต่อมากันเพรื่อไป

เรื่องที่ว่านี้ก็คือความแตกต่างระหว่าง **"อนุมัติ"** กับ **"อนุญาต"**

เหตุที่จะฝากเรื่องนี้ไว้เพราะไม่ใคร่จะมีใครใส่ใจเท่าไร ฟังดูมันคล้าย ๆ กัน น่าจะแทนกันได้ เวลามีผู้ถามว่ามันเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไรจึงมักจะตอบเขาไม่ได้

เรื่องนี้เรื่องใหญ่นะครับเพราะมันเป็นกลไกสำคัญของกฎหมายทีเดียว

อันว่า **"อนุมัติ"** นี่ที่มาจากคำว่า **"อนุมติ" (อะ-นุ-มะ-ติ)** ในภาษาบาลีสันสกฤตซึ่งแปลว่า **รู้ตาม หรือเห็นตาม** ในการร่างกฎหมายจะใช้กับการยินยอมหรือเห็นชอบเรื่องที่ผู้น้อยเสนอ ซึ่งผู้เสนอก็ได้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานของรัฐอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้มีอำนาจ เช่น *การดำเนินโครงการต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อน หรือต้องได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวงก่อน* ในภาษาอังกฤษถ้าเป็นกริยาใช้ว่า approve ถ้าเป็นคำนามใช้ว่า approval

อนุมัตินี้จะทำด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้แล้วแต่เรื่อง

สำหรับ **"อนุญาต"** มีที่มาจากคำว่า **"อนุญญาต" (อะ-นุน-ยา-ตะ)** ในภาษาบาลีซึ่งแปลว่า **ยอม ยินยอม หรือตกลง** ในภาษาไทยเราใช้ในความหมายที่ว่ายินยอมตามที่ผู้น้อยขอ เช่น *นักเรียน (ผู้น้อย) ขออนุญาต คุณครู (ผู้มีอำนาจควบคุมดูแลนักเรียน)*

ไปดื่มน้ำหรือไปปัสสาวะ คุณครูก็อนุญาตให้ ส่วนในการร่างกฎหมายจะใช้กับการที่ผู้มีอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายให้ความยินยอมแก่ผู้ขอ เช่น *มีผู้มาขออนุญาตก่อสร้าง ทางราชการอนุญาตให้ก่อสร้างได้ตามที่ขอ* แม้ในระหว่างเอกชนก็ใช้ เช่น *บริษัท ก. อนุญาตให้บริษัท ข. ผลิตสินค้าภายใต้สิทธิบัตรที่บริษัท ก. เป็นเจ้าของ*

ในภาษาอังกฤษ การอนุญาตถ้าเป็นกริยาใช้ permit ถ้าเป็นคำนามใช้ว่า permission หากเป็นการอนุญาตโดยที่ผู้มีอำนาจหรือมีสิทธิตามกฎหมายออกเอกสารแสดงการอนุญาตหรือที่เรียกว่า **“ใบอนุญาต”** ไว้ให้เป็นหลักฐานด้วย ก็ใช้คำว่า license

ไม่ว่าอย่างไร อนุมัติกับอนุญาต นั้นมีลักษณะที่เหมือนกันประการหนึ่ง คือ ผู้มีอำนาจอนุมัติหรืออนุญาตนั้นมี **“ดุลพินิจ”** ที่จะอนุมัติอนุญาตหรือไม่ก็ได้ และการใช้ดุลพินิจนี้เองเป็นช่องทางให้ผู้มีอำนาจใช้อำนาจในทางที่ไม่ชอบด้วยเหตุผลขึ้นได้ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจึงได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าการใช้ระบบอนุมัติอนุญาตในกฎหมายต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็น และต้องกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจไว้ให้ชัดเจนด้วย

ส่วนระบบทะเบียน (Registration) นั้นแตกต่างจากระบบอนุมัติอนุญาต เพราะเป็นระบบที่ผู้ประสงค์จะทำการตามที่กำหนดต้องให้ข้อมูลบางอย่างแก่รัฐเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลหรือบริหารจัดการ เช่น *ทะเบียนพาณิชย์ ทะเบียนอาวุธปืน ในทางเอกชนก็ใช้ระบบทะเบียนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานเหมือนกัน* เช่น *ทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมวิ่งการกุศล ทะเบียนผู้ป่วย*

ปัญหาต่อมาของระบบทะเบียนก็คือ จะ **“ลง”** ทะเบียนหรือ **“ขึ้น”** ทะเบียนดี อันนี้แล้วแต่เรื่องนะครับ แต่ไม่ใช่ว่าจะใช้อย่างไรก็ได้ตามที่สบายใจ ถ้าเป็นการเอาเข้าไปไว้ในทะเบียน ก็ใช้ **“ขึ้น”** ทะเบียน เช่น *ขึ้นทะเบียนนักศึกษา ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน ขึ้นทะเบียนทหาร แต่ถ้าเป็นการจดเป็นหลักฐาน* เขาใช้ **“ลง”** ทะเบียน เช่น *ลงทะเบียนเรียน* เรื่องนี้ภาษาไทยแท้ ๆ นะครับ ไม่ใช่หลักกฎหมายอันใด และมักมีผู้สงสัยเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้เสมอ จะได้ตอบเขาให้ถูก สีข้างจะได้ไม่แดง

แถมพกเรื่องใบรับรอง (Certificate) ให้ด้วยก็แล้วกัน ไหน ๆ ก็ไหน ๆ แล้ว ใบรับรองนี้เขาใช้กับการรับรองคุณลักษณะ (Characteristics) ของบุคคล สิ่งของ สถานที่ หรือองค์กรนะครับ เช่น *ใบรับรองการตรวจสอบ ใบรับรองว่าผ่านการฝึกอบรม* ใบรับรองจึงต่างจากใบอนุญาตนะครับ คนละเรื่องกันเลย

ฝากไว้เพียงเท่านี้แหละครับ

ที่มา : http://lawdrafter.blogspot.com/2018/05/15.html?m=1

การเสนอเรื่องแต่งตั้งกรรมการ ผู้บริหาร และข้าราชการการเมือง*

โดยที่การเสนอเรื่องแต่งตั้งกรรมการ ผู้บริหาร และข้าราชการการเมืองต่อคณะรัฐมนตรี ที่ผ่านมามีการจัดทำเรื่องที่ยังไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง การส่งเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีไม่ครบถ้วน การไม่นำแบบฟอร์ม (Template) ที่เป็นปัจจุบันจากเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) มาใช้ การแต่งตั้งผู้ที่อยู่ในระหว่างการถูกตรวจสอบและชี้มูลการกระทำความผิดขององค์กรอิสระ หรือการเสนอแต่งตั้งผู้ที่มีประวัติ หรือเคยมีประวัติการถูกดำเนินคดี หรือศาลมีคำพิพากษาลงโทษหรือเคยมีคำพิพากษาลงโทษ อันอาจเป็นเหตุให้มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด หรืออาจไม่สอดคล้องตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีที่ให้พิจารณาความจำเป็นและความเหมาะสมในการแต่งตั้งบุคคล ดังนั้น สลค. จึงขอซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ**แนวทางการเสนอเรื่องแต่งตั้งกรรมการ ผู้บริหาร และข้าราชการการเมือง** เพื่อให้คณะรัฐมนตรีมีข้อมูลประกอบการพิจารณาที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรี สรุปได้ดังนี้

๑. การปรับปรุงแบบฟอร์ม (Template) การแต่งตั้ง

สลค. ได้ปรับปรุง Template การแต่งตั้งเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องโดยได้เพิ่มประเด็นต่าง ๆ คือ

๑.๑ การให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก่อนนำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

๑.๒ การถูกดำเนินคดีหรือเคยถูกดำเนินคดีของผู้ที่ได้รับการเสนอแต่งตั้ง

๑.๓ การอยู่ระหว่างถูกตรวจสอบหรือชี้มูลการกระทำความผิดขององค์กรอิสระ

* เรียบเรียงจากหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๒๑๓ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับเสนอเรื่องแต่งตั้งกรรมการ ผู้บริหาร และข้าราชการการเมือง

๑.๔ การเสนอแต่งตั้งบุคคลที่มีอายุเกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์ ซึ่งไม่สอดคล้องตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙*

๑.๕ การติดภาพถ่ายขนาด ๒ นิ้ว ของผู้ได้รับการเสนอแต่งตั้งบนแบบสรุปประวัติ

๒. การระบุคุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอแต่งตั้งตามที่กฎหมายกำหนด

การแต่งตั้งกรรมการบางประเภท กฎหมายจัดตั้งเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการเสนอแต่งตั้งว่า ต้องมีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน ดังนั้น ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่อง**ต้องระบุ**ความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ที่ได้รับการเสนอแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด

๓. เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณาแต่งตั้งของคณะรัฐมนตรี

โดยที่การแต่งตั้งกรรมการบางประเภท กฎหมายจัดตั้งกำหนดให้มีขั้นตอนการสรรหา และวิธีการสรรหาผู้ที่ได้รับการเสนอแต่งตั้ง ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดและต้องส่งเอกสารดังกล่าวมาพร้อมกับการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

สลค. จึงขอความร่วมมือให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องจัดทำข้อมูลประกอบการเสนอเรื่องแต่งตั้งกรรมการ ผู้บริหาร และข้าราชการการเมือง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นด้วย ทั้งนี้ ขอให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องประสานการเสนอเรื่องการแต่งตั้งดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีไปยัง สลค. ล่วงหน้าก่อนการเสนอเรื่อง โดยการส่งข้อมูลของเรื่องที่เสนอที่ cmt@soc.go.th เพื่อให้การเสนอเรื่องเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

* ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙

"ให้ทุกส่วนราชการที่จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ขับเคลื่อนและติดตามงานที่สำคัญในเรื่องต่าง ๆ เพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน ควรกำหนดคุณสมบัติในเรื่องของอายุของกรรมการไว้ให้มีความเหมาะสมด้วย เช่น ควรมีอายุไม่เกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์"

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๐๒ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง)

โดยที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับแล้ว ซึ่งระเบียบฯ ดังกล่าวได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินคดีแพ่งและคดีปกครอง รวมทั้งองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้โดยเฉพาะแล้ว ดังนั้น เพื่อให้มติคณะรัฐมนตรีมีความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกับระเบียบฯ ดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ เห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ ดังนี้

๑. **แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ** ดังนี้

๑.๑ **การดำเนินคดีอาญา**

เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาต่อราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้แจ้งความร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ไม่สมควรว่าจ้างทนายความยื่นฟ้องคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดเอง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวถูกเอกชนฟ้องเป็นคดีอาญา ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการแก้ต่างคดี ถ้าพนักงานอัยการปฏิเสธหรือขัดข้องในการรับแก้ต่าง ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีสิทธิว่าจ้างทนายความดำเนินคดีได้

๑.๒ **การดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ กรณีคดีใกล้ขาดอายุความ**

เมื่อมีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐใช้ความระมัดระวังในการดำเนินคดีเพื่อมิให้คดีขาดอายุความหรือพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดี และในกรณีที่ต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณเนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ หากคดีใกล้ขาดอายุความหรือใกล้พ้นกำหนดเวลาฟ้องคดีและยังไม่สามารถส่งข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการรับสภาพหนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้น

๑.๓ **การดำเนินคดีที่ขาดอายุความ**

กรณีคดีขาดอายุความแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐยังยืนยันให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้ทั้งที่เห็นได้ล่วงหน้าว่า หากดำเนินคดีต่อไปก็มีแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กล่าวคือ เสียค่าใช้จ่าย เสียเวลาเสียกำลังคนในการปฏิบัติงานโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งการดำเนินคดีของรัฐไม่ควรดำเนินการในลักษณะที่เอารัดเอาเปรียบเอกชนด้วยการคาดหวังว่า เอกชนอาจไม่ยกอายุความขึ้นต่อสู้คดีเพราะความไม่รู้กฎหมายหรือความหลงลืม หรืออาจขาดนัดยื่นคำให้การ หรือขาดนัดพิจารณา เพราะมีผลให้การอำนวยความยุติธรรมของรัฐขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงไม่ควรนำคดีที่ขาดอายุความแล้วส่งให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

๒. **แนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง** ดังนี้

๒.๑ มอบอำนาจในการดำเนินคดีปกครองในนามคณะรัฐมนตรีในศาลปกครอง ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ว่าต่างแก้ต่างในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ฟ้องคดี หรือผู้ถูกฟ้องคดีปกครองทุกศาลและทุกชั้นศาลปกครองจนกว่าคดีถึงที่สุด และให้มีอำนาจดำเนินกระบวนพิจารณาใดได้ทุกประการไม่ว่าจะเป็นไปในทางจำหน่ายสิทธิหรือไม่ก็ตาม เช่น การยอมรับตามที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิหรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้นิติกรไปดำเนินการใด ๆ แทน

๒.๒ กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี และไม่มีหน่วยงานเจ้าของเรื่องโดยตรง ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ให้ทำคำให้การแก้คำฟ้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป โดยให้ถือเป็นมติคณะรัฐมนตรีและไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมความเห็นแล้วยกร่างคำให้การยื่นต่อศาลปกครอง และดำเนินการหรือประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

๒.๓ กรณีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรีและไม่มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบโดยตรง ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ให้ทำคำให้การแก้คำฟ้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ทั้งนี้ ให้ประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมความเห็นแล้วยกร่างคำให้การยื่นต่อศาลปกครอง และดำเนินการหรือประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

๓. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๓.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง การดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๙)

๓.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๓ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐)

๓.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ เรื่อง การยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๔๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๘)

๓.๔ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง การยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๙๓ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐)

๓.๕ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง การกำหนดหลักการและปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง (ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๓๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔)

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๒๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การติดต่อทำความตกลงกับต่างประเทศ การทำอนุสัญญา และสนธิสัญญาต่าง ๆ

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่า เพื่อให้การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการจัดทำความตกลงระหว่างประเทศ/ความตกลงกับองค์การระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง ชัดเจน จึงให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดดังต่อไปนี้

๑. ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องเจรจาหารือกับคู่ภาคีเกี่ยวกับร่างความตกลงฯ ให้ได้ข้อยุติ/ความเห็นชอบร่วมกันก่อน

๒. ส่วนราชการ/หน่วยงานเจ้าของเรื่องต้องส่งเรื่องที่จะจัดทำความตกลงกันดังกล่าวให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีทุกครั้งตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕ (เรื่อง การติดต่อทำความตกลงกับต่างประเทศ การทำอนุสัญญา และสนธิสัญญาต่าง ๆ) รวมทั้งให้ส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) พิจารณาเสนอความเห็นด้วยเช่นเดียวกัน

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๖๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑. ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑.๑ ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐในฐานะผู้รับผิดชอบการดำเนินการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการเป็นผู้พิจารณาว่ากิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีนั้นก่อให้เกิดภาระต่องบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคตตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง การดำเนินกิจกรรม มาตรการหรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต่องบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่ และในการเสนอเรื่องดังกล่าวข้างต้นต่อคณะรัฐมนตรีให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐจัดเตรียมข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กระทรวงการคลังได้จัดทำขึ้น เพื่อประกอบการขออนุมัติการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการนั้นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด

๑.๒ ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายตามนัยมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ จัดทำประมาณการต้นทุนทางการเงินและการบริหารจัดการที่รัฐจะต้องรับภาระทั้งหมดสำหรับกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการนั้น ๆ เพื่อประกอบการเสนอขออนุมัติการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี พร้อมทั้งให้แจ้งคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐและกระทรวงการคลังทราบด้วย และให้กระทรวงการคลังแจ้งอัตรายอดคงค้างของภาระที่รัฐต้องรับชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. ให้กระทรวงการคลัง โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลังในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐเร่งดำเนินการจัดทำแนวปฏิบัติและหลักเกณฑ์ในการติดตามประเมินผลตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว พร้อมทั้งให้ชี้แจงทำความเข้าใจแก่ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๒๑ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑

กำหนดให้ลูกหนี้มีโอกาสฟื้นฟูกิจการได้เร็วขึ้นและให้มีกลไกในการติดตาม จัดการ และรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการคุ้มครองเจ้าหนี้ มีประกันอย่างเพียงพอ อันเป็นการส่งเสริมและรองรับความสะดวกในการประกอบธุรกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ หน้า ๕๑

พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

กำหนดให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการขยายระยะเวลาการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ออกไป ภายหลังวันสิ้นปีงบประมาณ สำหรับกรณีที่มีการอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินงบประมาณได้ภายหลังวันสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการเงินคงคลัง และการวางแผนการกู้เงินของรัฐบาลในภาพรวม

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ หน้า ๑

พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

ให้มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ รวมทั้งกำกับติดตาม และขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายและแผนนั้น อันจะเป็นผลให้การบริหารจัดการด้านการกีฬาเป็นระบบและมีเครือข่ายในการพัฒนาการกีฬาอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ หน้า ๙

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

กำหนดกรอบการดำเนินการทางการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑ หน้า ๑

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

แก้ไขเพิ่มเติมให้มีการใช้รายได้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และคณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เหมาะสม รวมทั้งหน้าที่และอำนาจของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการประสานงานกับสถาบันการศึกษา เพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีอันจะส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑ หน้า ๒๔

พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

กำหนดให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ หน้า ๑

พระราชบัญญัติการยาสูบแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑

กำหนดให้มีคณะกรรมการการยาสูบแห่งประเทศไทยเพื่อทำหน้าที่และมีอำนาจวางนโยบายและควบคุมดูแลกิจการ อันจะส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในเชิงอุตสาหกรรมและขจัดอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ หน้า ๒๗

พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑

กำหนดให้มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่รวมถึงสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีการบูรณาการการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคให้ต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันทั้งในและนอกเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พัฒนาเมืองให้มีความทันสมัยระดับนานาชาติที่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจการ มีการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร รวมทั้งให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบกิจการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเป็นการเฉพาะ

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๔ ก วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ หน้า ๑

กฎกระทรวง

กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าจ้างเพื่อคุ้มครองแรงงานให้ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม และกำหนดให้นายจ้างซึ่งทำการประมงนอกน่านน้ำไทยจัดให้มีอุปกรณ์หรือระบบการสื่อสารรับส่งข้อความผ่านดาวเทียมเพื่อให้ลูกจ้างสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ สามี ภริยา หรือญาติ ได้ตลอดเวลา

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๑ ก วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑ หน้า ๖

กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของเหรียญกษาปณ์ราคา สิบบาท ห้าบาท สองบาท หนึ่งบาท ห้าสิบสตางค์ ยี่สิบห้าสตางค์ สิบสตางค์ ห้าสตางค์ และหนึ่งสตางค์ พ.ศ. ๒๕๖๑

จัดทำเหรียญกษาปณ์โลหะสองสี ราคา ๑๐ บาท หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ราคา ๕ บาท หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีทอง ราคา ๒ บาท หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ราคา ๑ บาท หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีแดง ราคา ๕๐ สตางค์ หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีแดง ราคา ๒๕ สตางค์ หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ราคา ๑๐ สตางค์ หนึ่งชนิด เหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ราคา ๕ สตางค์ หนึ่งชนิด และเหรียญกษาปณ์โลหะสีขาว ราคา ๑ สตางค์ หนึ่งชนิด เพื่อใช้เป็นเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนชุดใหม่ในระบบเศรษฐกิจของประเทศ

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๒ ก วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ หน้า ๑

ประกาศ

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ

กำหนดแผนปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านสื่อมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสังคม ด้านพลังงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๔ ก วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ หน้า ๑

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลักษณะ สี และขนาดธนบัตรแบบใหม่ ชนิดราคา ๒๐ บาท ๕๐ บาท และ ๑๐๐ บาท ที่จะนำออกใช้

กำหนดลักษณะ สี และขนาดของธนบัตรแบบใหม่ ชนิดราคา ๒๐ บาท ๕๐ บาท และ ๑๐๐ บาท รวม ๓ ชนิด ที่จะนำออกใช้

เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๗๙ ง พิเศษ วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ หน้า ๑๒

บทความวิชาการ

การเตรียมการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

โดย สุภาวดี เลิศสถิตย์

สถานการณ์ผู้สูงอายุ

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรที่สำคัญ คือ การเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ (Aged Society)[๑] จากข้อมูลผู้สูงอายุไทย[๒] (ปี ๒๕๖๐) พบว่า ประเทศไทยมีประชากร จำนวนทั้งสิ้น ๖๕.๙ ล้านคน **มีผู้สูงอายุ** (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) จำนวน ๑๑,๓๑๒,๔๔๗ คน หรือ**ร้อยละ ๑๖.๗ ของประชากรทั้งประเทศ**

โดยส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วงวัยต้น (อายุ ๖๐-๖๙ ปี) จำนวน ๖,๔๙๓,๓๔๔.๕ คน หรือร้อยละ ๕๗.๔ ของผู้สูงอายุทั้งหมด วัยกลาง (อายุ ๗๐-๗๙ ปี) จำนวน ๓,๒๘๐,๖๐๙.๖ คน หรือร้อยละ ๒๙ และวัยปลาย (อายุ ๘๐ ปีขึ้นไป) จำนวน ๑,๕๓๘,๔๙๒.๗ คน หรือร้อยละ ๑๓.๖ นอกจากนี้ อายุคาดเฉลี่ยของคนไทยเท่ากับ ๗๕ ปี (ชายมีอายุคาดเฉลี่ย ๗๒ ปี และหญิงมีอายุคาดเฉลี่ย ๗๙ ปี) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๗๖.๒) จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ของผู้สูงอายุมีเพียงร้อยละ ๘๓.๗ ของผู้สูงอายุทั้งหมด ส่วนสถานภาพการทำงานนั้น **ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๓.๑) ทำงานในฐานะผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยไม่มีลูกจ้าง** รองลงมา คือ ช่วยธุรกิจในครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง ร้อยละ ๑๘.๗ เป็นลูกจ้างรัฐบาล

จำนวนผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๖๐		
รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	๕,๐๘๓,๖๘๑	๔๔.๙
หญิง	๖,๒๒๘,๗๖๖	๕๕.๑
รวม	๑๑,๓๑๒,๔๔๗	๑๐๐.๐
อัตราผู้สูงอายุ	๑๖.๗	

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภูมิ ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามกลุ่มช่วงวัย พ.ศ. ๒๕๖๐

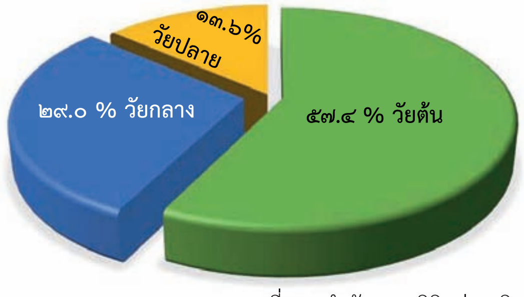

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

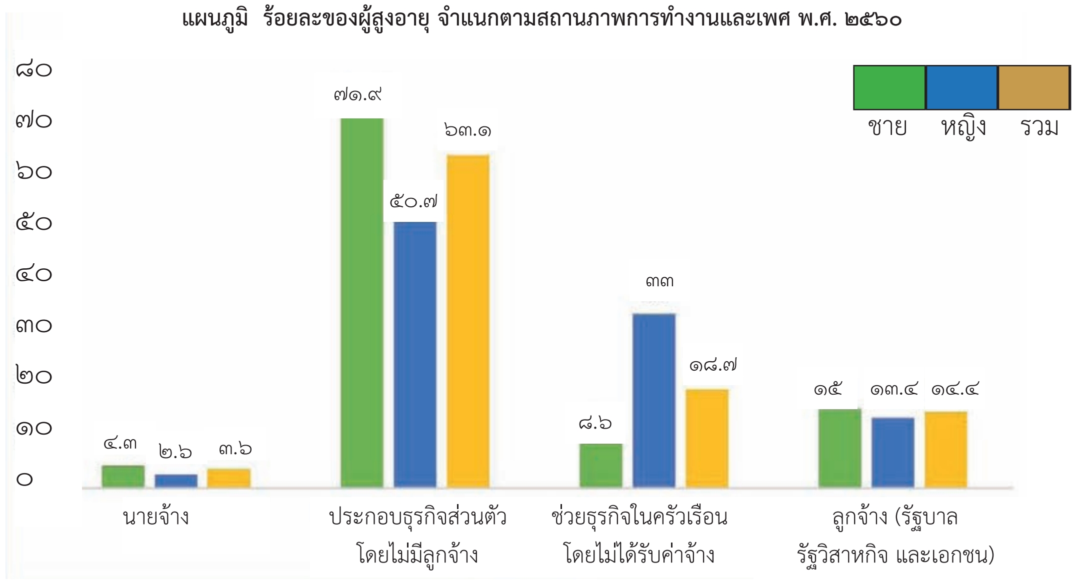

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

รัฐวิสาหกิจ และเอกชนร้อยละ ๑๔.๔ และผู้สูงอายุที่มีสถานภาพเป็นนายจ้างมีเพียงร้อยละ ๓.๖ จึงส่งผลให้ **ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีเงินเก็บออมค่อนข้างน้อย**

ปัจจุบันประเทศไทยมีแนวโน้มของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็ว ในขณะที่สัดส่วนประชากรในวัยทำงานและวัยเด็กมีแนวโน้มที่ลดลง ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราการเกิดและอัตราการตายของประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง ประชากรไทยมีอายุที่ยืนยาวขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลด้านประชากรและการวางแผนครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ ตลอดจนความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุข ส่งผลให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี มีอายุที่ยืนยาวขึ้น ซึ่งทำให้ภาวการณ์เจริญพันธุ์และอัตราการเกิดมีแนวโน้มลดลงจนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างของประชากร โดยคาดว่าประเทศไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Complete Aged Society) ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งจะมีจำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปจำนวนสูงถึงร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งประเทศ และในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า (ประมาณปี ๒๕๗๔) ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในระดับสุดยอด (Super Aged Society) เมื่อมีประชากรสูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๒๘ ของประชากรทั้งประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมรับมือกับสถานการณ์ประชากรสูงวัยอย่างรวดเร็ว รัฐบาลควรตระหนักถึงปัญหาและความท้าทายในการดูแลประชากรผู้สูงอายุให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับสังคมผู้สูงอายุ รัฐบาลจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่สำคัญในการกำหนดนโยบาย แผนงาน การดำเนินการหาแนวทางและมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ภาครัฐได้เตรียมความพร้อมเพื่อที่จะดูแลผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่มและทุกพื้นที่ตามความเหมาะสม โดยได้แบ่งผู้สูงอายุออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ (๑) ผู้สูงอายุที่ติดสังคม (ผู้สูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระในสังคม รวมทั้งช่วยเหลือผู้อื่น สังคม และชุมชนได้) มีจำนวน ๘.๒ ล้านคน (๒) ผู้สูงอายุที่ติดบ้าน (ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง) มีจำนวน ๑.๙๕ ล้านคน และ (๓) ผู้สูงอายุที่ติดเตียง (ผู้สูงอายุที่ป่วยและช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พิการ หรือทุพพลภาพ) มีจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ คน[๓] จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นว่า ประเทศไทยยังคงมีผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลเป็นจำนวนมาก ซึ่งจำนวนผู้สูงอายุที่ติดบ้านและติดเตียงมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อภาระการดูแลและค่าใช้จ่ายทั้งด้านสุขภาพ ด้านสังคม และภาพรวมของประเทศเพิ่มสูงขึ้น สำหรับการเข้าถึงหลักประกันด้านรายได้เพื่อการชราภาพพบว่า ผู้สูงอายุที่ขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีจำนวน ๘.๐๕ ล้านคน รัฐบาลต้องจ่ายเบี้ยยังชีพสูงถึงปีละ ๖๓,๒๑๙ ล้านบาท[๔] ขณะที่ข้าราชการเกษียณที่รับบำเหน็จบำนาญ มีจำนวน ๖๖,๐๐๐ คน[๕] ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันด้านรายได้เพื่อการชราภาพ[๖] ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากการไม่สามารถเข้าถึงข่าวสารของทางราชการหรือเป็นผู้ที่ไม่ต้องการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของรัฐบาล

รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยถือเป็นนโยบายจำเป็นเร่งด่วนที่สำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ในการกำหนดนโยบาย แผนงานการดำเนินการ หาแนวทางและมาตรการต่าง ๆ เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งได้มีมติคณะรัฐมนตรีและข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการเตรียมการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุมาแล้วทั้งสิ้น จำนวน ๓๐ มติ โดยรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายและหาแนวทาง มาตรการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุมาโดยตลอด และได้มี**กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้สูงอายุ** ซึ่งเป็นกลไกระดับชาติ คือ **คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ** (กผส.) ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยปัจจุบันมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) เป็นประธาน กผส. กรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางแผนยุทธศาสตร์และติดตามประเมินผลการพัฒนาผู้สูงอายุ และมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง และยังมี**คณะกรรมการบริหารกองทุนผู้สูงอายุ** มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ นอกจากนี้ ยังมี**คณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ** (คณะกรรมการ กอช.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่ง รวมทั้งการกำกับดูแลการบริหารกิจการของกองทุน ส่วนกลไกในระดับปฏิบัติมีหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลผู้สูงอายุที่เป็นแกนหลัก ๓ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข

กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้สูงอายุ แบ่งเป็น ๒ ระดับ ดังนี้

๑. **กลไกระดับชาติ** ประกอบด้วย

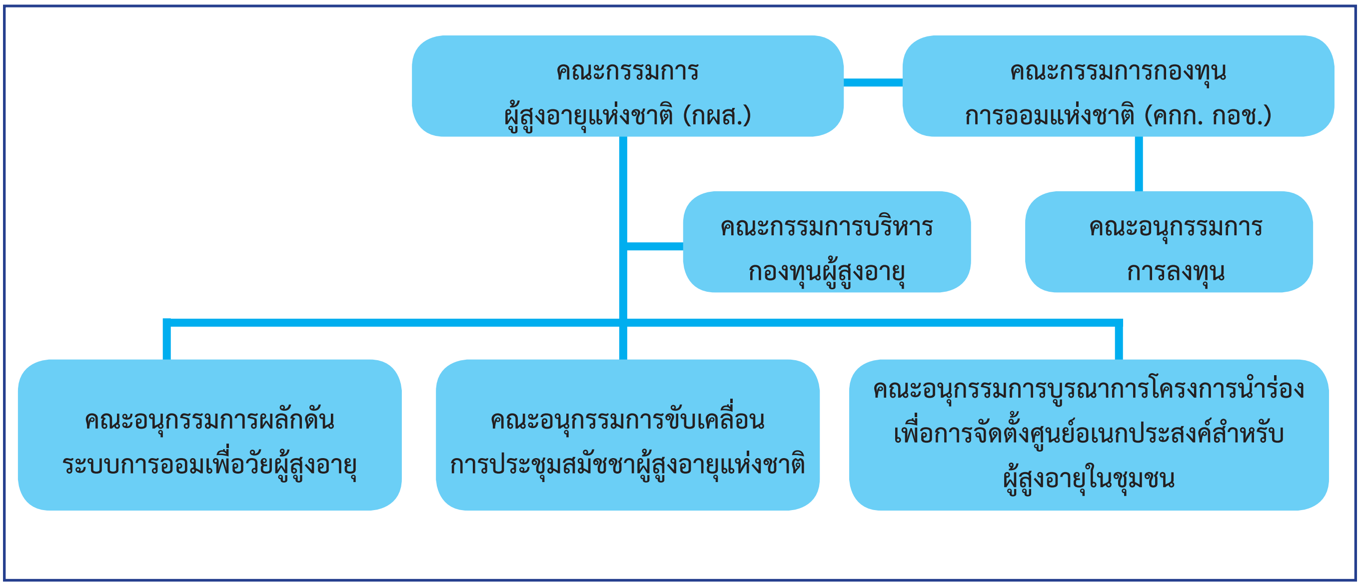

๒. **กลไกระดับปฏิบัติ** ประกอบด้วย

หน่วยงาน	มาตรการ/แผนงาน
กค.	มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุ - มาตรการการจ้างงานผู้สูงอายุ - มาตรการสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ - มาตรการบูรณาการบำเหน็จบำนาญ - มาตรการการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ
พม.	แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๔)
คค.	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
สธ.	- แผนสุขภาพแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๒) (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) - แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑ - แผนงานทันตสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๕) - แผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานทันตสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๕
รง.	แผนกลยุทธ์ด้านการทำงานของผู้สูงอายุระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)
กค., กต., พม., รง., สธ., ศธ.	มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุแบบบูรณาการ
มท., พม.	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
กค.,รง., ศธ.	การออมเพื่อการชราภาพ

จากกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้สูงอายุข้างต้นจะเห็นได้ว่า กลไกในรูปแบบคณะกรรมการทำงานในลักษณะเชิงรับมากกว่าเชิงรุก บางคณะมีภารกิจที่ซ้ำซ้อนกัน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการหลายคณะ เช่น คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารกองทุนผู้สูงอายุ นอกจากนี้ นโยบาย แผนงาน และมาตรการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน แต่ยังขาดการกำหนดความชัดเจนในการทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบ จึงอาจจะมีภารกิจที่ซ้ำซ้อนหรือเหลื่อมกันได้ ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับกลไกต่าง ๆ เพื่อให้กลไกการขับเคลื่อนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีการประสานเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการ และควรส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ เช่น ภาคเอกชน ประชาชน และองค์กรชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้นด้วย

นโยบายและมาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย

รัฐบาลได้มีนโยบาย แผนงาน และมาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุซึ่งเป็นแผนในระยะยาว โดยได้กำหนดไว้ในร่าง**ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี** (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและสภาพแวดล้อม และด้านสุขภาพ โดยเฉพาะการออมและการลงทุนในระยะยาวตั้งแต่ก่อนเกษียณอายุ การพัฒนาระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของประชากรให้สามารถปรับเปลี่ยนอาชีพให้เหมาะสมตามแต่ละช่วงอายุ เพื่อยืดช่วงเวลาและเพิ่มโอกาสในการทำงานในยามสูงอายุและการสร้างหลักประกันทางรายได้ การสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการในการเตรียมความพร้อมของแรงงานก่อนวัยเกษียณ รวมทั้งการจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถนะ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างสรรค์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการส่งเสริมและฟื้นฟูศักยภาพผู้สูงอายุ เช่น การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำต่อเนื่องทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ รวมทั้งการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม โดยส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาและประสบการณ์ และร่วมสร้าง

สังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน เพื่อเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ[๗] นอกจากนี้ ใน**แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ**ยังได้เน้นด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม เช่น การมีหลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ และการเร่งรัดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ รวมทั้ง**แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม**ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศักยภาพของผู้สูงอายุให้อยู่กับสังคมได้อย่างมีความสุข และการเสริมสร้างศักยภาพผู้สูงอายุในการทำงาน โดยให้ขยายอายุเกษียณราชการจาก ๖๐ ปี เป็น ๖๓ ปี เพื่อเป็นต้นแบบในการขยายเวลาการทำงาน ทั้งนี้ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร. จะต้องร่วมกันศึกษาความเหมาะสมของตำแหน่งที่จะมีการขยายอายุเกษียณ การแก้ไขพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญให้ขยายอายุเกษียณราชการเป็น ๖๓ ปี รวมทั้งการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้ผู้สูงอายุสามารถรับงานเป็นชิ้น เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันตามศักยภาพและสภาพแวดล้อม โดยไม่ต้องผูกพันการทำงานเต็มเวลา นอกจากนี้ใน**แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข**ยังได้ปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพของประชาชนในเรื่องสิทธิประโยชน์และลดความเหลื่อมล้ำด้วย[๘]

การเตรียมความพร้อมสำหรับสังคมผู้สูงอายุของรัฐบาล จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมใน **๓ มิติ** ดังนี้

มิติด้านเศรษฐกิจ

- มาตรการทางภาษีในการจ้างงานผู้สูงอายุ (Reverse Mortgage)[๙]
- มาตรการบูรณาการระบบบำเหน็จบำนาญ[๙]
- การขยายอายุเกษียณราชการในบางสาขาอาชีพ
- การจัดตั้งศูนย์บริการจัดหางานผู้สูงอายุ

มิติด้านสังคมและสภาพแวดล้อม

- มาตรการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Senior Complex)[๙]
- มาตรการสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ[๙]
- การให้สิทธิประโยชน์ผู้สูงอายุในการใช้บริการขนส่งสาธารณะ[๑๑]
- การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ [๑๒, ๑๑]
- เบี้ยยังชีพรายเดือนสำหรับผู้สูงอายุ[๑๓]
- กองทุนผู้สูงอายุ[๑๔]
- กองทุนการออมแห่งชาติ[๑๔]
- การปรับปรุงสภาพแวดล้อม ซ่อมแซมบ้านให้แก่ผู้สูงอายุ
- การปรับปรุงสถานที่ราชการ โรงพยาบาล ให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุภายใต้แนวคิด Universal Design
- การจัดเวทีสมัชชาผู้สูงอายุ
- การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุในทุกตำบล

มิติด้านสุขภาพ

- การประกันสุขภาพถ้วนหน้า
- แผนงานทันตสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๕[๑๐]
- การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้าน
- การจัดช่องทางพิเศษในสถานบริการด้านสุขภาพ
- การคัดกรองสภาวะสมองเสื่อม

๑. มิติด้านเศรษฐกิจ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างของประชากรที่ทำให้ประเทศไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยมีจำนวนและสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่สัดส่วนประชากรในวัยเด็กและวัยทำงานมีแนวโน้มที่ลดลง ส่งผลให้จำนวนผู้มีรายได้ที่จะดูแลผู้สูงอายุลดลง รัฐต้องรับภาระดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลได้ดำเนินมาตรการสร้างระบบการออมเพื่อการชราภาพ เช่น การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การจัดตั้งกองทุนการออมแห่งชาติ มาตรการทางภาษีและมาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ แต่อย่างไรก็ตามจากการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สรุปว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีเงินเก็บออมค่อนข้างน้อยและยังไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันด้านรายได้เพื่อการชราภาพ จากปัญหาผู้สูงอายุต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อรัฐบาล ประเทศชาติและประชาชน ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนสำคัญที่รัฐบาลจะต้องวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม รัฐบาลจึงควรดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ **ส่งเสริมระบบการออมเพื่อผู้สูงอายุ** ซึ่งที่ผ่านมากลไกการขับเคลื่อนการออมเพื่อผู้สูงอายุมีหลายหน่วยงาน และมีหลายรูปแบบ เช่น กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพเป็นการออมแบบสมัครใจ และกองทุนการออมชราภาพ รัฐควรประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเพื่อกระตุ้นแรงงานนอกระบบที่ไม่มีสวัสดิการรองรับในช่วงสูงอายุให้เข้ามาออมมากขึ้น และควรให้มีการบูรณาการร่วมกันเพื่อผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันบำนาญและส่งเสริมการออมให้แก่ประชาชนโดยการส่งเสริมสร้างจิตสำนึกการออม

๑.๒ **วางระบบการจ้างงานผู้สูงอายุ** รัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น สร้างโอกาสทางอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุให้ประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น ส่งเสริมการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองได้ ที่ผ่านมารัฐได้ดำเนินการ โดยให้ผู้ที่เกษียณอายุแล้วและมีความพร้อมที่จะนำประสบการณ์มาทำงานเพื่อส่วนรวมมาขึ้นทะเบียนผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่าง ๆ ไว้ แต่ยังไม่มีการดึงบุคลากรเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์เท่าที่ควร หรือการรวบรวมข้อมูลการดำเนินการจัดหางานให้แก่ผู้สูงอายุทั้งในภาครัฐและเอกชนยังไม่มีความชัดเจน ดังนั้น รัฐจึงควรมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑ **ภาคเอกชน** รัฐควรสนับสนุนให้บริษัทหรือผู้ประกอบการจ้างงานผู้สูงอายุที่เกษียณอายุให้ทำงานต่อ ซึ่งจะช่วยสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ โดยรัฐอาจให้การสนับสนุนด้านการเงินหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อเป็นแรงจูงใจให้บริษัทหรือสถานประกอบการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจ้างงานและสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ

๑.๒.๒ **ภาครัฐ** รัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการขยายการเกษียณอายุ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาสมองไหล และการขาดแคลนแรงงานในสาขาเฉพาะทางหรือสาขาที่เป็นที่ต้องการในตลาดแรงงานได้ และรัฐควรหาวิธีที่จะพัฒนาบุคลากรในวัยเกษียณให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพต่อไป

๒. มิติด้านสังคมและสภาพแวดล้อม

รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายด้านหลักประกันรายได้ มาตรการช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย การปรับปรุงสภาพแวดล้อมทั้งที่บ้าน สถานที่ราชการ และโรงพยาบาล ตลอดจนการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ แต่ยังไม่เพียงพอและทั่วถึงสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศักยภาพของผู้สูงอายุให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น รัฐจึงควรเตรียมความพร้อมเพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ ดังนี้

๒.๑ ส่งเสริมด้านทัศนคติและพฤติกรรมตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ เพื่อให้เป็นคนเก่ง คนดี มีสุขภาพกายและใจที่ดี รวมทั้งมีการนำศักยภาพและความสนใจของผู้สูงอายุมาใช้ประโยชน์ในการสร้างคุณค่าให้แก่ชุมชนและสังคมเพื่อสร้างความภูมิใจและความสุขใจให้แก่ผู้สูงอายุ

๒.๒ ส่งเสริมผู้สูงอายุให้มีความรู้ โดยการศึกษา อบรม ฝึกอาชีพ วิทยาการสมัยใหม่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้รู้เท่าทันสถานการณ์และมีความใกล้ชิดกับลูกหลานมากยิ่งขึ้น

๒.๓ จัดสวัสดิการ สภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุที่เหมาะสมมีค่อนข้างจำกัด ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้สูงอายุ ดังนั้น รัฐจึงควรมีมาตรการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับสภาพแวดล้อม การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ รวมทั้งการสร้างชุมชนสังคมให้น่าอยู่และปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุให้มากขึ้น

๒.๔ สร้างความตระหนักรู้ในทุกภาคส่วนเพื่อให้ผู้สูงอายุและคนทุกกลุ่มวัยสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีคุณค่ามีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓. มิติด้านสุขภาพ

การเป็นสังคมผู้สูงอายุจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและด้านสุขภาพ โดยผู้สูงอายุจะมีสมรรถภาพร่างกายที่เสื่อมลงไปตามอายุ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังคงเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง และจำเป็นต้องได้รับการดูแลรักษาในระยะยาว ทำให้เกิดปัญหาด้านการดูแล ทั้งนี้ เนื่องจากมีบุคลากรทางการแพทย์ สถานพยาบาล สถานที่ดูแลไม่เพียงพอต่อความต้องการสำหรับผู้สูงอายุ ดังนั้น รัฐบาลจึงควรมีนโยบายที่จะส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ให้ประชาชนหันมาสนใจดูแลสุขภาพของตนเอง ทั้งในด้านการรับประทานอาหารที่ดีและมีประโยชน์ พร้อมทั้งการออกกำลังกายควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ ผู้สูงอายุควรหมั่นดูแลรักษาสุขภาพของตนเองอยู่เสมอ รัฐควรจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว และจัดให้มีระบบประกันสุขภาพที่ดี โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การจัดให้มีสถานที่พัก สถานพยาบาลสำหรับผู้ติดบ้าน ติดเตียง โดยมีแพทย์ พยาบาล หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะแนวทางและมาตรการเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายด้านผู้สูงอายุ

๑. **ด้านกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ** ในกลไกระดับชาติคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ที่ผ่านมามีการทำงานในลักษณะเชิงรับมากกว่าเชิงรุก ดังนั้น จึงควรให้กลไกในรูปแบบคณะกรรมการได้มีบทบาทที่ชัดเจนในการผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐบาล โดยมีการติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนอย่างแท้จริง ส่วนกลไกในระดับปฏิบัติ เนื่องจากมีหลายหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ แต่ยังขาดการบูรณาการร่วมกัน จึงเห็นควรให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้กำหนดแนวทางและนโยบายที่จะดำเนินการร่วมกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาผู้สูงอายุอย่างบูรณาการ และให้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลักที่ชัดเจน

๒. **มิติด้านเศรษฐกิจ** ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันด้านรายได้เพื่อการชราภาพอย่างทั่วถึง เนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจ รัฐบาลจึงควรสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทั้งในระดับชุมชนและในระดับประเทศ โดยให้มีระบบฐานข้อมูลสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้เป็นภาพรวมของทั้งประเทศ

๓. **มิติด้านสังคมและสภาพแวดล้อม** รัฐบาลควรจัดให้มีระบบและการเข้าถึงบริการสุขภาพ บริการสาธารณะ และสวัสดิการสังคม เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ และสร้างการมีส่วนร่วมการพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุในระดับชุมชน การพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาวะที่ดี และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี โดยรัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ การดำเนินการที่ผ่านมาผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุค่อนข้างน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ รัฐจึงควรให้ความสำคัญ และควรมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นการเฉพาะให้แก่ผู้สูงอายุ

๔. **มิติด้านสุขภาพ** รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณที่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว เช่น การจัดสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล การจัดบริการด้านสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน การจัดให้มีสถานบริการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว ได้แก่ สถานบริบาล บ้านพักหรือสถานสงเคราะห์คนชรา และสถานที่ดูแลผู้สูงอายุในโรงพยาบาลในระยะยาว รวมทั้งการนำแนวคิดเรื่อง “ธนาคารเวลา” ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์มาปรับใช้ในประเทศไทย เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านการดูแลผู้สูงอายุ โดยให้ประชาชนทั่วไปสามารถสะสมเวลาด้วยการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ ซึ่งเวลาของการให้บริการจะถูกสะสมอยู่ในบัญชีของธนาคารเวลา และสามารถเบิกเวลามาใช้เมื่อยามเจ็บป่วย ชราภาพ หรือเมื่อเราต้องการการดูแลจากผู้อื่นได้

---

[๑] สังคมสูงอายุ (Aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งประเทศ ข้อมูลจาก “สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. ๒๕๕๙” จัดทำโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทยและกรมกิจการผู้สูงอายุ

[๒] ข้อมูลจากรายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

[๓] ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี ๒๕๕๙

[๔] ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ประจำปี ๒๕๕๙

[๕] ข้อมูลจากกรมบัญชีกลาง ปี ๒๕๕๙

[๖] ข้อมูลจากมาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุแบบบูรณาการ จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

[๗] ร่างยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มิถุนายน ๒๕๖๑) สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

[๘] ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนปฏิรูปประเทศ (ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุข) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๔ ก ลงวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑

[๙] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุ (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๔๒๑๑๙ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

[๑๐] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่อง แผนงานทันตสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘–๒๕๖๕ (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๔๔๓ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘)

[๑๑] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๗๕๗๖ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐)

[๑๒] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง โครงการศึกษาการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการบริการในภาคขนส่งสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๔๗๔๑๕ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘)

[๑๓] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุแบบบูรณาการ (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๗๗๑๘ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐)

[๑๔] มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๘๐ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐)

แนะนำเว็บไซต์ สลค.

โดย.. อิศวอาเรศ

ระบบค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรี

สวัสดีออเจ้า.. กลับมาพบกันอีกครั้งกับคอลัมน์ที่ถือว่าเป็นน้องใหม่ของ สลค.สาร ดังที่ได้กล่าวไว้ในฉบับที่แล้ว ว่าในฉบับนี้ผมจะมาแนะนำ**ระบบค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรี** ที่ถือได้ว่าเป็นระบบงานสุดฮอตสุดฮิต และเป็นที่นิยมอย่างยิ่งในแวดวงของส่วนราชการที่จะเข้ามาใช้บริการในการค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรีเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงาน หรือแม้กระทั่งประชาชนทั่วไปก็นิยมเข้ามาค้นคว้าเพื่อประโยชน์ส่วนตัวเช่นกัน

หลังจากที่ได้อารัมภบททักันมาพอสมควรแล้ว ผมจะพาท่านผู้อ่านไปรู้จักกับ "**ระบบค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรี**" ว่ามีลักษณะหน้าเพจอย่างไร มีส่วนประกอบอะไรบ้างในการอำนวยความสะดวกผู้ใช้บริการที่ต้องการค้นหาข้อมูล รวมทั้งแนะนำวิธีการค้นหา นอกจากนี้ในช่วงท้ายจะแนะนำงานบริการค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรี ผู้ที่สนใจสามารถติดต่อมายังศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร สลค. ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการในการช่วยค้นหาข้อมูลผ่านทางโทรศัพท์ ทางอีเมล และทาง Facebook อีกด้วย น่าสนใจใช่มั้ยล่ะครับ เราไปดูรายละเอียดกันเลย

ตำแหน่งที่ตั้งของระบบค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรี บนหน้าเว็บไซต์ สลค. (www.soc.go.th)

หน้าเพจของระบบค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรี แบ่งเป็น ๒ ส่วนหลัก ๆ ดังนี้

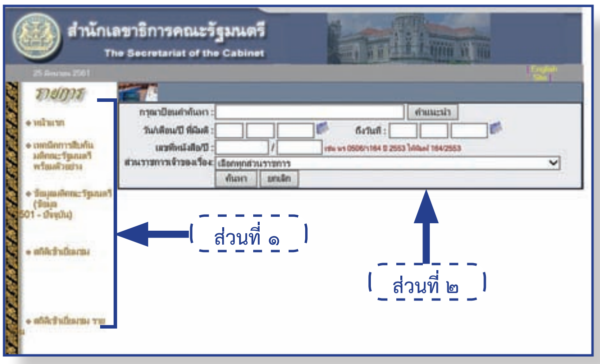

ส่วนที่ ๑

รายการเมนูทั่วไป ประกอบด้วย

- เทคนิคการสืบค้นมติคณะรัฐมนตรี พร้อมตัวอย่างการใช้งานระบบ เป็นการบอกถึงรายละเอียดขั้นตอนในการเข้าค้นหา รวมถึงเทคนิควิธีการในการค้นหาข้อมูลได้ด้วยตัวท่านเอง
- สถิติการเข้าเยี่ยมชม เป็นการรายงานผลจำนวนผู้ใช้บริการระบบค้นหามติคณะรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒

ส่วนของการค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรีท่านสามารถกรอกข้อมูลและเงื่อนไขคำค้นต่าง ๆ ในการสืบค้นข้อมูล ดังนี้

- ค้นหาหรือสืบค้นได้จาก **ชื่อเรื่อง คำสำคัญของเรื่อง วัน/เดือน/ปีที่มีมติ เลขที่หนังสือ และส่วนราชการเจ้าของเรื่อง** ซึ่งสามารถเลือกระบุอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมากกว่านี้ก็ได้

- **ใช้เครื่องหมายมาช่วยในการสร้างเงื่อนไขของการค้นหา** เพื่อกำหนดขอบเขตของผลลัพธ์ที่ต้องการ

เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้	ความหมาย
( ) เว้นวรรค	ประเทศไทย การค้า	มีคำว่า ประเทศไทย **และ**มีคำว่า การค้า ในเรื่องเดียวกัน
| (Pipe)	ประเทศไทย|การค้า	มีคำว่า ประเทศไทย **หรือ**มีคำว่า การค้า ในเรื่องเดียวกัน

ตัวอย่าง เช่น ประเทศไทย การค้า|อุตสาหกรรม หมายความว่า ค้นหาเรื่องที่มีคำว่า ประเทศไทย และการค้าหรืออุตสาหกรรม

- กด **ค้นหา** จะปรากฏหัวข้อเรื่องที่ต้องการโดยเรียงลำดับข้อมูลล่าสุดย้อนไปจนถึงข้อมูลเก่าเท่าที่ฐานข้อมูลได้รวบรวมไว้ (พ.ศ. ๒๕๐๑) คลิกเข้าไปในหัวข้อเรื่องที่ต้องการแล้วจะพบสรุปประเด็นของเรื่อง คลิกเลือกเอกสารภาพจะพบสำเนาเอกสารดังกล่าวซึ่งเป็นไฟล์ภาพ (.PDF) เช่น หากต้องการดูหนังสือแจ้งมติคณะรัฐมนตรีให้คลิกที่ “ยืนยันมติ” ระบบก็จะแสดงไฟล์เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (สำเนา)

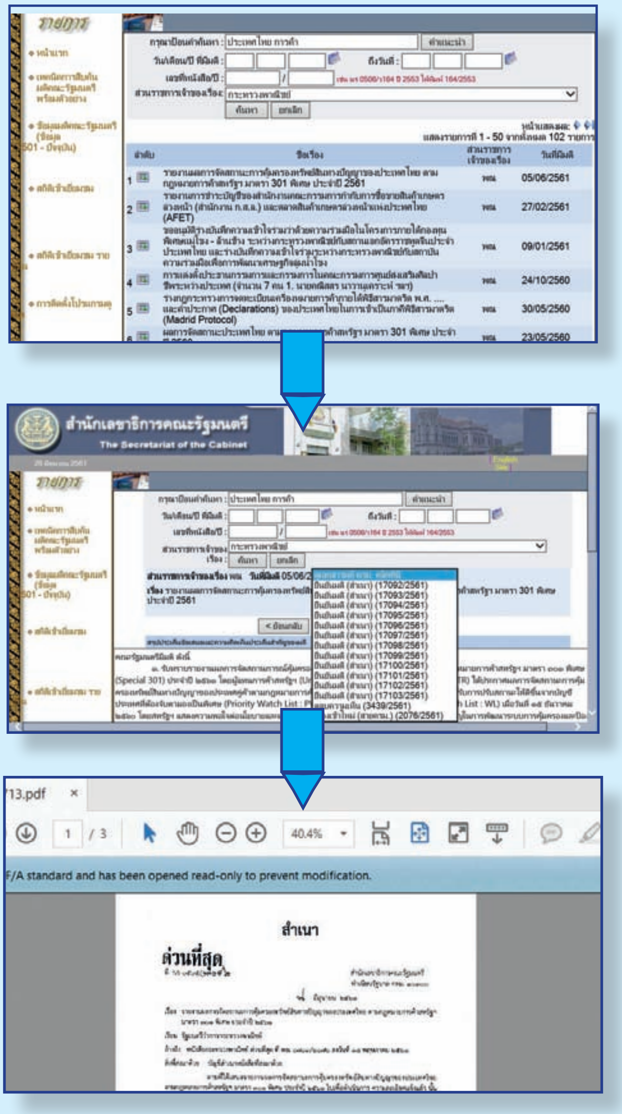

สำหรับผู้ที่ไม่สะดวกค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรีทางอินเทอร์เน็ต สามารถโทรศัพท์ติดต่อขอรับบริการข่าวสารได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ **๐๒-๒๘๐-๙๐๐๐ ต่อ ๑๔๔๔ หรือ ๑๔๔๕** หรือ Facebook Messenger ชื่อ **“ศูนย์บริการข้อมูลมติคณะรัฐมนตรี”** โดยศูนย์บริการฯ ให้บริการส่งข้อมูลทางโทรสาร อีเมล หรือติดต่อรับด้วยตนเองได้ที่ **ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ชั้น ๑ อาคารสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหลังใหม่ ทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐** ในวันและเวลาราชการซึ่งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารมีเจ้าหน้าที่คอยตอบข้อซักถามและให้คำแนะนำแก่ผู้ขอรับบริการ

เป็นอย่างไรกันบ้างครับ สำหรับระบบค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรีเป็นที่นิยมชมชอบของหน่วยงานราชการ สะดวกต่อการใช้งานมากเลยจริง ๆ ใช่มั้ยครับ ใน สลค.สาร ฉบับหน้า ผมจะแนะนำระบบงานที่สำคัญไม่แพ้กันกับระบบค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรีเลย นั่นคือระบบค้นหาราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเป็นแหล่งรวมกฎหมาย ระเบียบ พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระบรมราชโองการ และอื่น ๆ ที่สำคัญต่อความมั่นคงของชาติและประชาชน เราจะมารีวิวกันว่าภายในระบบค้นหาราชกิจจานุเบกษานั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร และจะมีการอำนวยความสะดวกในเชิงการใช้งานดีแค่ไหน ..สำหรับในวันนี้ผมต้องขอตัวก่อน ไว้พบกันใน สลค.สาร ฉบับถัดไป ขอบคุณครับ

เรียบเรียง : กิติ

อุทยานธรณีสตูล
SATUN GEOPARK

สวัสดีผู้อ่านทุกท่าน **“ไปไหนไปกัน”** ฉบับนี้ ขอเชิญชวนไปปักหมุดเยี่ยมชม**อุทยานธรณีโลกแห่งแรกของไทย ณ อุทยานธรณีสตูล หรือ สตูล จีโอปาร์ค จังหวัดสตูล** ซึ่งมีลักษณะเป็นเทือกเขาหินปูน เกาะน้อยใหญ่ ชายหาดสวยงาม และเป็นบันทึกหลักฐานของโลกใต้ทะเลเมื่อ ๕๐๐ ล้านปีก่อน ที่อุดมไปด้วยสิ่งมีชีวิตยุคเก่า ในปัจจุบันอุทยานธรณีสตูลเต็มไปด้วยความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ซึ่ง**ยูเนสโกได้ประกาศรับรอง**อย่างเป็นทางการ ให้เป็นอุทยานธรณีโลก (UNESCO Global Geoparks) แห่งแรกของไทย เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑

อุทยานธรณีสตูล ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของไทยครอบคลุม ๔ อำเภอของจังหวัดสตูล ได้แก่ อำเภอทุ่งหว้า อำเภอมะนัง อำเภอละงู และอำเภอเมืองสตูล ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๗๗๒ กิโลเมตร สามารถเดินทางโดยรถยนต์ รถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น **ถ้ำเลสเตโกดอน ถ้ำภูผาเพชร ถ้ำเจ็ดคต ปราสาทหินพันยอด และเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมืองมานิ** ซึ่งเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่ไปมาในป่าและใช้วิถีชีวิตดั้งเดิมท่ามกลางโลกที่เปลี่ยนแปลง นับได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญอย่างโดดเด่นทางด้านธรณีวิทยามีคุณค่าทางด้านโบราณคดี และความมหัศจรรย์ทางธรรมชาติ เหมาะแก่การท่องเที่ยวผจญภัยยิ่งนัก

การรับรอง **“อุทยานธรณีโลกของยูเนสโก”** (UNESCO Global Geoparks) เป็นโครงการด้านการอนุรักษ์มรดกทางธรณีวิทยา โบราณคดี นิเวศวิทยา และวัฒนธรรม โดยเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญและโดดเด่นทางธรณีวิทยา ธรรมชาติวิทยา และวัฒนธรรม มีเรื่องราวที่เชื่อมโยงคุณค่าของผืนแผ่นดินกับวิถีชีวิตชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ซึ่งมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ การถ่ายทอดความรู้ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตอนนี้ทั่วโลกมีอุทยานธรณีโลกของยูเนสโกจำนวนทั้งสิ้น ๑๔๐ แห่ง ใน ๓๘ ประเทศ โดยภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอุทยานธรณีโลกของยูเนสโกแล้ว จำนวน ๘ แห่ง ใน ๔ ประเทศ ประกอบด้วย มาเลเซีย ๑ แห่ง (Langkawi) เวียดนาม ๒ แห่ง (Dong Van Karst Platea, Cao Bang) อินโดนีเซีย ๔ แห่ง (Batur, Gunung Sewu, Ciletuh, Rinjani) และประเทศไทย ๑ แห่ง (Satun) ระยะเวลาดำรงสถานะอุทยานโลกครั้งละ ๔ ปี จากนั้นจะมีการประเมินกันอีกครั้งหนึ่ง

ที่มา : www.satun-geopark.com
http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/earth-sciences/unesco-global-geoparks/list-of-unesc

สิ่งที่ประเสริฐที่สุดในชีวิต ไม่ใช่ลาภ ยศ สรรเสริญ สุขใด ๆ ทั้งสิ้น แต่เป็นความเข้าใจถูกความเห็นถูก ซึ่งกิเลสที่มีมากในสังสารวัฏฏ์ซึ่งแต่ละคนประมาณไม่ได้เลย สามารถจะค่อย ๆ ลดละคลายลงไปทีละเล็กทีละน้อยด้วยปัญญาความเข้าใจถูกเห็นถูก

ธรรมเป็นเรื่องที่ละเอียด เป็นเรื่องที่ลึกซึ้ง เป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และทุกคนก็รู้ว่าชีวิตสั้นมาก จะจากโลกนี้ไปได้ทุกขณะ เย็นนี้ก็ได้พรุ่งนี้ก็ได้ เพราะฉะนั้น เวลามีค่าที่สุด เวลาที่มีค่าที่สุด ประโยชน์ที่สุด คืออะไร คือ ได้เข้าใจถูกเห็นถูก

ควรจะรู้ความจริงว่า เมื่อไม่เข้าใจธรรมต่างหากที่จะทำให้พระพุทธศาสนาอันตรธาน (สูญสิ้นไป) เพราะฉะนั้น จะฟื้นฟูได้ มีหนทางเดียวที่จะแก้วิกฤต (ความเสื่อมอย่างหนัก) ทุกอย่างได้ ก็ต่อเมื่อมีความเข้าใจพระธรรมวินัยถูกต้อง

ถ้าไม่มีการฟังพระธรรม ย่อมไม่มีทางที่จะรู้โทษของการที่มีความไม่รู้ในสิ่งที่กำลังปรากฏจึงทำให้หลงพอใจมาก จนกระทั่งเกิดความทุกข์เมื่อเกิดความพลัดพรากหรือไม่ได้ในสิ่งที่พอใจ จนกระทั่งเป็นเหตุให้กระทำทุจริตกรรม

สะสมความไม่รู้มานานแสนนาน และไม่มีวันจะหมดสิ้นไปได้ ถ้าไม่มีความเข้าใจถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

เพียงอกุศลธรรมอย่างหนึ่งเกิดขึ้น ก็เป็นเครื่องเตือนให้ระลึกได้ว่า แม้อกุศลธรรมอื่น ๆ ก็ยังมีอยู่มากด้วย จึงเป็นผู้ที่จะเห็นความน่ารังเกียจของอกุศลธรรมซึ่งมีอยู่ในตนได้ เพราะเหตุว่า มักจะรังเกียจอกุศลธรรมที่มีอยู่ในบุคคลอื่น แต่ว่าผู้ที่ฉลาด จะต้องเป็นผู้ที่รังเกียจอกุศลธรรมที่มีอยู่ในตน

น่ากลัว (อย่างยิ่งสำหรับ) ความไม่ดี และควรกลัวด้วย ความไม่ดี ไม่ได้นำผลที่ดีมาให้เลยทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น เมื่อไม่กลัวความดี เพราะความดี ไม่นำสิ่งที่เป็นโทษภัยมาให้เลย **สิ่งที่ควรกลัว ไม่ควรเข้าใกล้ ไม่ควรที่จะสะสม คือ ความชั่วทั้งหลาย อกุศลทั้งหลาย แล้วคิดอย่างนี้หรือเปล่าระหว่างที่ยังมีชีวิตอยู่**

การที่กุศลจะเจริญขึ้นได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่เห็นคุณจริงของกุศลธรรมที่จะเป็นไปเพื่อการขัดเกลาอกุศล จึงไม่ว่างเว้นจากโอกาสที่จะได้สะสมความดีในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นโอกาสของความดีประเภทใดก็ตาม

ที่มา : มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา
http://www.dhammahome.com/
https://www.facebook.com/dhammahomefellowship/

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา	ธีระพงษ์ วงศ์ศิวะวิลาส เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สมโภชน์ ราชแพทยาคม รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, อ้อนฟ้า เวชชาชีวะ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, อุดมพร เอกเอี่ยม รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
บรรณาธิการ	ณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รองบรรณาธิการ	สมศรี นาคจำรัสศรี, กรุณา จุฑานนท์, สิริพร เลิศธรรมเทวี
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	ปริยนงคราญ จงธรรมคุณ, สุภาวดี เลิศสถิตย์, ดารารัตน์ อินทโสภา, วิบูลย์ลักษม์ มีชัย, ปราณี สาสน์ธรรมบท, ทวีวัฒน์ อัครพลวงศ์, อลิสา มาหมงคล, ประธาน ผุดผ่อง
เลขานุการกองบรรณาธิการ	จิตตา กิตติเสถียรนนท์, กานต์พิชชา ปิ่นแก้ว, กิติยาภา จิตรพิทักษ์เลิศ
ฝ่ายจัดงานศิลป์	ธัญมน สินสำอาง, เขมจิรา ขันแก้ว, อิศเรศ อิศรางกูร ณ อยุธยา
ฝ่ายประชาสัมพันธ์	ชัยเปลว พงษ์อารี
ฝ่ายจัดการทั่วไป	ดวงกมล แสงสุวรรณ, พิชญา ภาษาประเทศ, โชติกา แสนพินิจ, สมภพ กลิ่นหอม
พิมพ์ที่	สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา ถนนสามเสน กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐-๒๒๔๓-๐๖๑๑-๓

บทความ/ข้อความ หรือความเห็นใด ๆ ที่ปรากฏใน “สลค.สาร” เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

ช่องทางรับข้อร้องเรียน

๑. ยื่นหนังสือร้องเรียนด้วยตนเอง (วันและเวลาราชการ) ๒. ทางไปรษณีย์ ส่งถึง : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐ หรือ ตู้ ปณ ๒ ทำเนียบรัฐบาล กทม.
๓. ทางโทรศัพท์ เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือการให้บริการ ๐๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๑-๒ เรื่องการทุจริตและปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ/ข้อร้องเรียนการจัดซื้อจัดจ้าง ๐๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๙๔๒
๔. ทางเว็บไซต์: www.soc.go.th ๕. ทางอีเมล: ACOC@soc.go.th

ท่านสามารถเปิดอ่าน
สลค.สาร ผ่านทาง website ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
www.soc.go.th